

Politidirektoratet

Publikums vurdering av polititjenesten

Nasjonale hovedtall og resultater for landets
politidistrikter

Politidirektoratet

Publikums vurdering av polititjenesten

Nasjonale hovedtall og resultater for landets politidistrikter

Norconsult AS
Vestfjordgaten 4 • 1338 Sandvika
Tlf 67 57 10 00 • Fax 67 54 45 76

Forord

Foreliggende rapport inneholder resultater fra en landsomfattende undersøkelse av publikums inntrykk av kriminalitetsutviklingen og polititjenesten der de bor. Undersøkelsen omfatter 200 spurte i hvert av landets 27 politidistrikter. Til sammen er det foretatt 5400 intervjuer. Intervjuene er foretatt i perioden 3. - 24. november 2004.

I rapporten er det gitt en oppsummering av nasjonale hovedtall og distriktsvise variasjoner. Tallmaterialet er også analysert etter sosiale bakgrunnsvariabler.

Publikumsundersøkelsen er gjennomført som en del av arbeidet med å evaluere Politireform 2000. Undersøkelsen er gjennomført av et team bestående av Geir Vinsand og Mats Wøien fra AGENDA og Ragnar Sæveraas fra Norconsult. Geir Vinsand har fungert som prosjektleder med ansvar for rapportering fra undersøkelsen. Idar Eidset fra Opinion AS har hatt ansvaret for datainnsamling og statistiske kjøringer.

Sandvika, januar 2005

Innhold

1	HOVEDFUNN	9
1.1	Omfattende trusselbilde fra kriminalitet	9
1.2	Folk føler seg trygge i trafikken	10
1.3	Inntrykk av økende kriminalitet	10
1.4	Varierende inntrykk av polititjenesten	10
1.5	Negativ utvikling i politiets håndtering av hverdagskriminalitet	11
1.6	Mer positivt bilde av politiets innsats mot alvorlig kriminalitet	11
1.7	Meget bred kontaktflate mot publikum	11
1.8	Både fornøyde og misfornøyde brukere	11
1.9	Flertallet har et positivt totalinntrykk	12
1.10	Signal om større innsats i forebyggende arbeid	12
2	MÅL OG METODIKK	13
2.1	Mål	13
2.2	Metodisk tilnærming	13
2.3	Innhold i spørreskjema	14
2.4	Presentasjon av resultater	15
3	SANNSYNLIGHET FOR Å BLI INVOLVERT I ULIKE TYPER KRIMINALITET	16
3.1	Nasjonale hovedtall	16
3.2	Biltyveri eller tyveri fra bil	18
3.3	Innbrudd eller tyveri fra bolig eller annen eiendom	19
3.4	Veskenapping og lommetyveri	20
3.5	Vold eller trusler om vold på offentlig sted	21
3.6	Svindel eller bedrageri	22
3.7	Ran	23
4	MEST SANNSYNLIGE HENDELSE	24
5	BEVISSTHET OM INVOLVERING I KRIMINALITET	26

6	TRYGGHET I TRAFIKKEN	28
7	INNTRYKK AV KRIMINALITETSUTVIKLINGEN PÅ ULIKE NIVÅER	30
7.1	Nasjonale hovedtall	30
7.2	Hele landet	31
7.3	Kommune- og distriktsnivå	32
7.4	Nærmiljøet	33
8	INNTRYKK AV POLITITJENESTEN	34
8.1	Hovedinntrykk på 8 områder	34
8.2	Håndtering av alvorlig kriminalitet	36
8.3	Innsats i trafikksikkerhetsarbeid	37
8.4	Innsats mot narkotika	38
8.5	Tilgjengelighet ved akutt behov for hjelp	39
8.6	Informasjon til publikum	40
8.7	Håndtering av hverdagskriminalitet	41
8.8	Politiets synlighet	42
8.9	Samlet evne til å skape trygghet for innbyggerne	43
9	ENDRING I POLITIETS HÅNDTERING AV HVERDAGSKRIMINALITET	44
10	ENDRING I POLITIETS HÅNDTERING AV ALVORLIG KRIMINALITET	46
11	KONTAKTMØNSTER MOT POLITIET	48
12	BRUKERNES TILFREDSHET PÅ 10 ULIKE OMRÅDER	49
13	SAMLET INNTRYKK AV POLITITJENESTEN	51
14	SYNSPUNKTER PÅ PRIORITERING	53

1

Hovedfunn

Foreliggende undersøkelse innebærer en omfattende kartlegging av publikums syn på kriminalitetsutviklingen og inntrykk av polititjenesten der de bor. De nasjonale hovedtallene er oppsummert i punktene nedenfor.

1.1 Omfattende trusselbilde fra kriminalitet

I undersøkelsen er det dokumentert et omfattende og differensiert trusselbildet fra kriminalitet:

- Rundt 60% av befolkningen ser det som sannsynlig at de kan bli utsatt for biltyveri/tyveri fra bil eller innbrudd/tyveri fra egen bolig eller eiendom
- Over en tredjedel av befolkningen (37%) mener det er sannsynlig at de kan bli utsatt for veskenapping eller lommetyveri
- En tredjedel av befolkningen (35%) ser det som sannsynlig at de kan bli utsatt for vold eller trusler om vold på offentlig sted
- En like stor andel (34%) vurderer økonomisk kriminalitet i form av svindel eller bedrageri som en sannsynlig hendelse
- Nær en fjerdedel av befolkningen (23%) ser det som sannsynlig at de kan bli utsatt for ran

Innbyggere i Oslo politidistrikt skiller seg ut med landets høyeste trusselvurderinger for flere typer hendelser. Det gjelder vold eller trusler om vold på offentlig sted, ran og veskenapping/lommetyveri. I Oslo finner vi også høye tall for biltyveri og svindel.

I undersøkelsen er det spurt om den mest sannsynlige hendelsen den enkelte kan bli utsatt for blant de aktuelle. 39% vurderer biltyveri eller tyveri fra bil som vurderes som den mest sannsynlige hendelsen. Dernest kommer innbrudd eller tyveri fra privat eiendom med 25%, mens rundt 10% som svarer hhv. vold på offentlig sted, veskenapping/lommetyveri og svindel/bedrageri. 2% oppgir ran som den mest sannsynlige hendelsen.

I undersøkelsen er det relativt få som oppgir at de tenker ofte på at de kan bli utsatt for kriminalitet (11%). 40% oppgir at de av og til tenker på at de kan bli involvert, mens halvparten oppgir at de sjelden eller aldri tenker på at de kan bli utsatt for kriminalitet.

1.2 Folk føler seg trygge i trafikken

I overkant av 80% av befolkningen oppgir at de føler seg trygge i trafikken, mens bare 6% svarer at de føler seg utrygge. I bakgrunns-tallene finner vi stor stabilitet i svarfordelingene både mellom politidistriktene og andre bakgrunnsvariabler. Andelen som føler seg utrygge i trafikken ligger høyest i Vestfold, Hedmark og Gudbrandsdal (10-12%).

1.3 Inntrykk av økende kriminalitet

Et overveldende flertall på nærmere 90% mener at det har blitt mer kriminalitet i Norge de siste to årene. Det er også et klart flertall på 60% som har inntrykk av økende kriminalitet i kommunen eller det distriktet de bor i.

Et flertall på 60% av befolkningen har inntrykk av stabilitet i kriminalitetsutviklingen i nærmiljøet, mens 30% mener det har blitt mer kriminalitet på dette nivået. Bare 5% av befolkningen har inntrykk av at det har blitt mindre kriminalitet i nærmiljøet.

1.4 Varierende inntrykk av polititjenesten

Hovedmønsteret i befolkningens inntrykk av polititjenesten der de bor kan oppsummeres som følger:

- Publikum har best inntrykk av politiets håndtering av alvorlig kriminalitet og innsats i trafikksikkerhetsarbeid. 50-60% av befolkningen svarer at de har et godt inntrykk av politiets innsats på disse områdene. Andelen som har et dårlig inntrykk ligger rundt 10%. Øvrige er indifferente eller usikre.
 - Det nest beste inntrykket gjelder innsats mot narkotika og tilgjengelighet ved akutt behov for hjelp. Rundt 40% av befolkningen svarer at de har et godt inntrykk av politiets innsats på disse områdene. Andelen som har et dårlig inntrykk ligger rundt 20-25%.
 - Publikum har dårligst inntrykk av politiets innsats i informasjonsarbeid, håndtering av hverdagskriminalitet og politiets synlighet der folk ferdes. På alle disse tre områdene er det en større andel blant publikum som har et dårlig inntrykk enn som har et godt inntrykk av politiets innsats. Andelen som har et dårlig inntrykk ligger på 34% når det gjelder informasjon til publikum, 39% i forhold til hverdagskriminalitet og hele 43% når det gjelder synlighet der folk ferdes.
 - Publikums inntrykk av politiets samlede evne til å skape trygghet for innbyggerne kommer ut midt på treet blant de forhold det er
-

spurt om. I overkant av 40% svarer at de har et godt inntrykk, mens 20% har et dårlig inntrykk.

1.5 Negativ utvikling i politiets håndtering av hverdagskriminalitet

I undersøkelsen er det svært få (8%) som mener at politiets håndtering av hverdagskriminalitet har blitt bedre de siste to årene. Over en fjerdedel av befolkningen (27%) har inntrykk av at det har gått motsatt vei. Øvrige mener politiets håndtering er uforandret. Dette hovedmønsteret er ganske likt i alle landets politidistrikter.

1.6 Mer positivt bilde av politiets innsats mot alvorlig kriminalitet

Svarene viser at publikum har et bedre inntrykk av utviklingen når det gjelder håndtering av alvorlig kriminalitet enn av hverdagskriminalitet. I undersøkelsen mener 20% av befolkningen at utviklingen har gått i retning av det bedre, nær 60% merker liten forandring, mens i underklant av 10% mener utviklingen har gått i negativ retning.

1.7 Meget bred kontaktflate mot publikum

I undersøkelsen er alle spurt om de har vært i kontakt med politiet i konkrete sammenhenger i løpet av de to siste årene. Det ble spurt om ti forskjellige brukerrelasjoner. Hele 72% av befolkningen oppgir at de har hatt kontakt med politiet i perioden. Det betyr i praksis at politiet har en meget stor kontaktflate mot befolkningen. Særlig trafikkkontroller og utstedelse av pass medfører store kontaktflater mot publikum. Betydelige andeler av befolkningen har også vært i kontakt med politiet i andre sammenhenger, både i forbindelse med sivile saker, forebyggende arbeid og kriminalitet.

1.8 Både fornøyde og misfornøyde brukere

I undersøkelsen dokumenteres at en majoritet av brukerne innenfor samtlige aktuelle brukergrupper er fornøyde med sin kontakt med politiet. Brukerne ser ut til å ha et gjennomgående bedre inntrykk enn ikke-brukerne.

Nærmere analyse viser at politiet har flest fornøyde brukere innenfor sivile og forebyggende aktiviteter, flest misfornøyde brukere når det gjelder håndtering av meldinger om mistenkelige forhold, oppfølging av konkrete anmeldelser og tilgjengelighet ved akutt behov for hjelp. På de sistnevnte områdene oppgir mellom 20 og 30% av brukerne at de er misfornøyde med politiet.

Tallene for landsdelene tyder på at det samme hovedbildet gjør seg gjeldende i alle deler av landet. Av øvrige bakgrunnstall går det fram at eldre som oftest er mer fornøyde med politiet enn yngre brukergrupper. Vi finner også at brukere i småkommuner gjennomgående er mer fornøyde med politiets innsats enn brukere i store og sentrale kommuner.

1.9 Flertallet har et positivt totalinntrykk

Alle respondenter ble spurt om samlet inntrykk av polititjenesten der de bor. Av svarene går det fram at rundt 60% har et godt inntrykk, mens under 10% har et dårlig inntrykk. Øvrige er indifferente og usikre.

Bakgrunnstallene tyder på ganske store distriktsvise variasjoner i samlet inntrykk av polititjenesten. De beste tallene ser vi for Gudbrandsdal, Sogn og Fjordane og Nord-Trøndelag, med sistnevnte distrikt som "vinner". De dårligste resultatene finner vi for Sunnmøre, Østfinnmark, Vestfinnmark og Vestfold. Tallene for Oslo ligger lavere enn landsgjennomsnittet.

Av øvrige bakgrunnstall går det fram at totalinntrykket blir bedre med økende alder. Etter utdanning er det klare utslag i retning av et dårligere totalinntrykk med økende utdanningsnivå.

1.10 Signal om større innsats i forebyggende arbeid

En klar majoritet på to tredjedeler av befolkningen mener politiet bør prioritere forebyggende arbeid framfor etterforskning av oppstått kriminalitet. I disse tallene ligger et klart signal om at innbyggerne ønsker at politiet skal prioritere forebyggende virksomhet. Av bakgrunnstallene går det fram at store befolkningsgrupper i alle landets politidistrikter anbefaler en slik prioritering.

2 Mål og metodikk

2.1 Mål

Målet med foreliggende undersøkelse har vært å undersøke publikums inntrykk av kriminalitetsbildet og polititjenesten i alle landets politidistrikter. Innhold og metodisk tilnærming er fastlagt ut fra tre viktige hensyn.

For det første har det vært viktig å stille samme type spørsmål til publikum som også stilles til de ansatte i politiet i forbindelse med evalueringen av Politireform 2000. Det gjelder bl.a. spørsmål om politiets synlighet og tilfredshet når det gjelder håndtering av hverdagskriminalitet.

For det andre er undersøkelsen utviklet med sikte på at den kan fungere som et langsiktig nasjonalt måleinstrument med sikte på å følge utviklingen over tid på sentrale indikatorer. Undersøkelsen kan være starten på et nasjonalt politibarometer med bruk av faste måletemaer og indikatorer. Hensikten med en slik standardisert målerutine vil være å gi nasjonale myndigheter løpende tilgang til viktig brukerinformasjon.

For det tredje har det vært et mål at undersøkelsen også skal gi brukerinformasjon som er nyttig for lokal bruk i de enkelte politidistrikter. Den nasjonale undersøkelsen er utformet med sikte på at den skal gi distriktsrepresentative data med mulighet for sammenlikning av hovedfrekvenser på tvers av distrikter. Utvalget i det enkelte distrikt er imidlertid for lite til å gjøre detaljerte analyser på dette nivået.

2.2 Metodisk tilnærming

Undersøkelsen har vært lagt opp på følgende måte:

- Det er gjennomført 200 intervjuer blant innbyggere over 18 år i hvert av landets 27 politidistrikter. Utvalget er trukket tilfeldig fra Telenors abonnementsregister over husstander med telefon i hvert distrikt.
- Intervjuene er gjennomført på telefon i perioden 3-24. november 2004 fra Opinions intervjulokaler i Bergen.
- Resultatene i undersøkelsen er vektet i forhold til kjønns- og alderssammensetningen i hvert politidistrikt. Resultatene for hele landet er videre vektet i forhold til befolkningsstørrelsen i hvert distrikt for å sikre landsrepresentative data.

Undersøkelsen inneholder data med meget god utsagnskraft for hele befolkningen og ulike brukersegmenter. Resultatene på nasjonalt nivå må

tolkes innenfor feilmarginer på +/- 0,8-1,3 prosentpoeng for hovedfrekvensene. De statistiske feilmarginene er større for resultatene for det enkelte politidistrikt. Distriktstallene må tolkes innenfor feilmarginer på +/- 3,0-7,0 prosentpoeng.

2.3 Innhold i spørreskjema

I undersøkelsen er det stilt spørsmål om følgende temaer:

- Sannsynlighet for å bli involvert i ulike typer kriminalitet
 - Mest sannsynlige hendelse
 - Bevissthet om involvering i kriminalitet
 - Trygghet i trafikken
 - Inntrykk av kriminalitetsutviklingen i nærmiljøet, i kommunen eller distriktet og i Norge
 - Inntrykk av polititjenesten på følgende områder
 - Innsats i trafikksikkerhetsarbeid
 - Innsats mot narkotika
 - Tilgjengelighet ved akutt behov for hjelp eller kontakt
 - Håndtering av hverdagskriminalitet som innbrudd, sykkeltyveri, skadeverk, uro/bråk
 - Håndtering av mer alvorlig kriminalitet som ran og vold
 - Politiets synlighet der folk ferdes
 - Informasjon til publikum
 - Samlet evne til å skape trygghet for innbyggerne
 - Endring i politiets håndtering av hverdagskriminalitet
 - Endring i politiets håndtering av alvorlig kriminalitet
 - Kontakt med politiet siste 2 år ifht. følgende konkrete brukerrelasjoner
 - Foredrag/besøk
 - Utstedelse av pass
 - Innhenting av ulike former for tillatelser
 - Ting som har vært mistet eller funnet
 - Trafikkontroll
 - Meldt fra om mistenkelige forhold
 - Levert anmeldelse
 - Vært vitne eller avgitt vitneforklaring
 - Vært innblandet i ulykke
 - Tatt kontakt ved akutt behov for hjelp
 - Kontakt på annen måte
-

- Brukertilfredshet på aktuelle områder
- Samlet inntrykk av polititjenesten
- Forslag til tiltak (åpent spørsmål)
- Prioritering mellom forebyggende arbeid og etterforskning av straffbare handlinger

2.4 Presentasjon av resultater

Befolkningsundersøkelsen er dermed en meget omfattende undersøkelse som gir en rekke analysemuligheter, både mellom distriktene og avhengig av brukerrelasjon. Undersøkelsen er nærmere dokumentert mht. gjennomføring og statistisk rapportering i et eget dokument til oppdragsgiver.

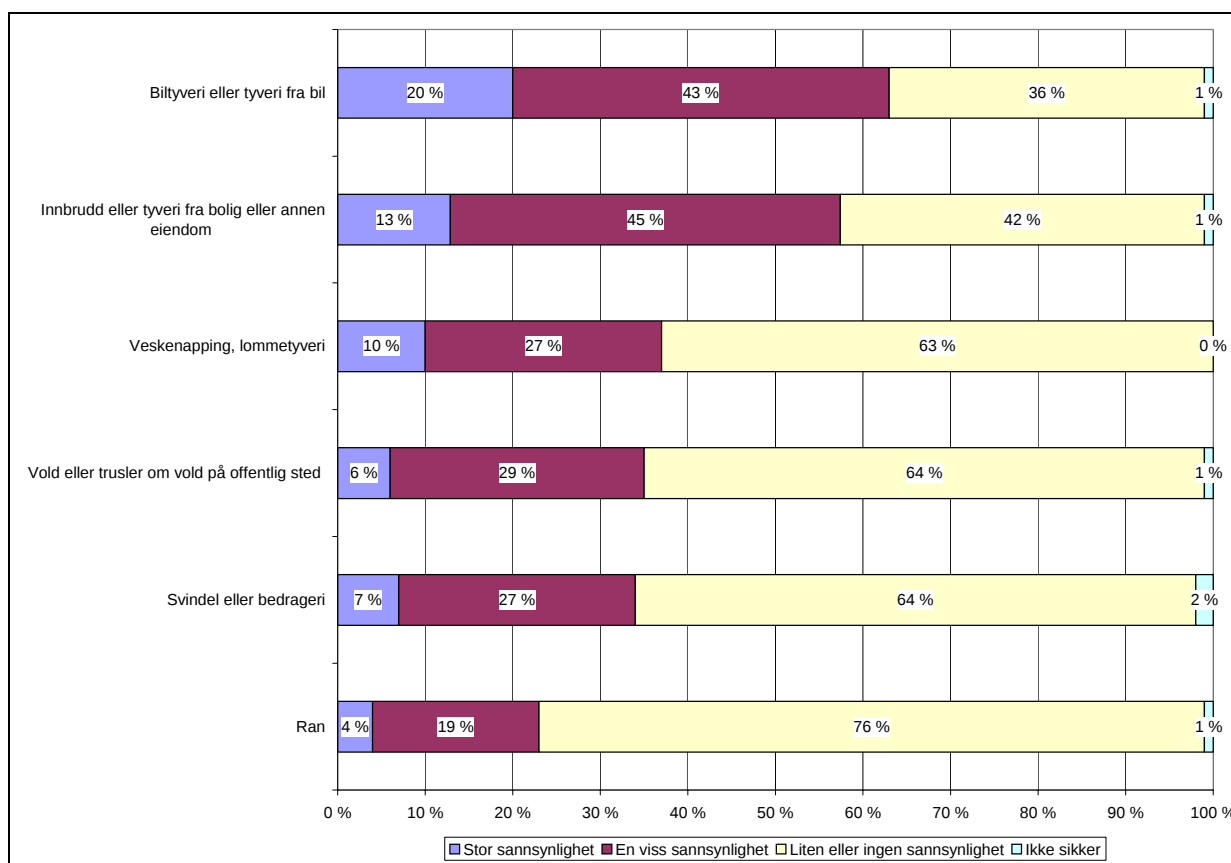
I foreliggende rapport presenteres hovedtallene på alle spørsmålene i undersøkelsen. Kapittelinnstillingen følger hovedtemaene i spørreskjemaet. For hvert tema er det også oppsummert viktige utslag på bakgrunnsvariabler.

Undersøkelsen inneholder bakgrunnsinformasjon om innbyggernes geografiske (politidistrikt og landsdel) og sosiale tilhørighet (kjønn, alder, utdanning og husstandsstørrelse). Undersøkelsen gir også mulighet for å studere forskjeller mellom ulike brukersegmenter med forskjellig kontaktmønster i forhold til politiet. Forskjeller i oppfatning mellom brukere og ikke-brukere av politiet kan tenkes å gjøre seg gjeldende på flere områder, bl.a. når det gjelder inntrykk av polititjenesten. I analysene har vi skilt mellom personer som har vært i kontakt med politiet flere ganger i løpet av de siste to årene, kun én gang eller som ikke har hatt kontakt (ikke-bruker).

3 Sannsynlighet for å bli involvert i ulike typer kriminalitet

3.1 Nasjonale hovedtall

I undersøkelsen er innbyggerne spurt om hvor sannsynlig de tror det er at de selv eller noen i nærmeste familie kan bli involvert i ulike typer kriminalitet i kommunen der de bor. Det er spurt om sannsynlighet for å bli involvert i seks konkrete hendelser. Denne typen tall sier noe om hvordan kriminalitetsbildet oppfattes av innbyggerne. Innbyggernes subjektive trusselvurdering kan være sammenfallende med faktisk forekomst av ulike typer kriminalitet, men trenger ikke være det. Vår interesse knytter seg her kun til de subjektive vurderingene og vi har ikke gjort analyser i forhold til faktiske kriminalitetstall. Hovedtallene for hele landet framgår av figuren nedenfor.

Figur 1 Befolkningens vurdering av sannsynlighet for å bli involvert i ulike typer kriminalitet i kommunen der de bor. Prosent. n=5400

Av hovedtallene går det fram at trusselbildet fra kriminalitet er både omfattende og differensiert:

- Rundt 60% av befolkningen ser det som sannsynlig at de kan bli utsatt for biltyveri/tyveri fra bil eller innbrudd/tyveri fra egen eiendom
- Over en tredjedel av befolkningen (37%) mener det er sannsynlig at de kan bli utsatt for veskenapping eller lommetyveri
- En tredjedel av befolkningen (35%) ser det som sannsynlig at de kan bli utsatt for vold eller trusler om vold på offentlig sted
- En like stor andel (34%) vurderer økonomisk kriminalitet i form av svindel eller bedrageri som en sannsynlig hendelse
- Nær en fjerdedel av befolkningen (23%) ser det som sannsynlig at de kan bli utsatt for ran

I tallene for de enkelte politidistrikter finner en rekke interessante variasjoner. Følgende hovedmønstre kan framheves:

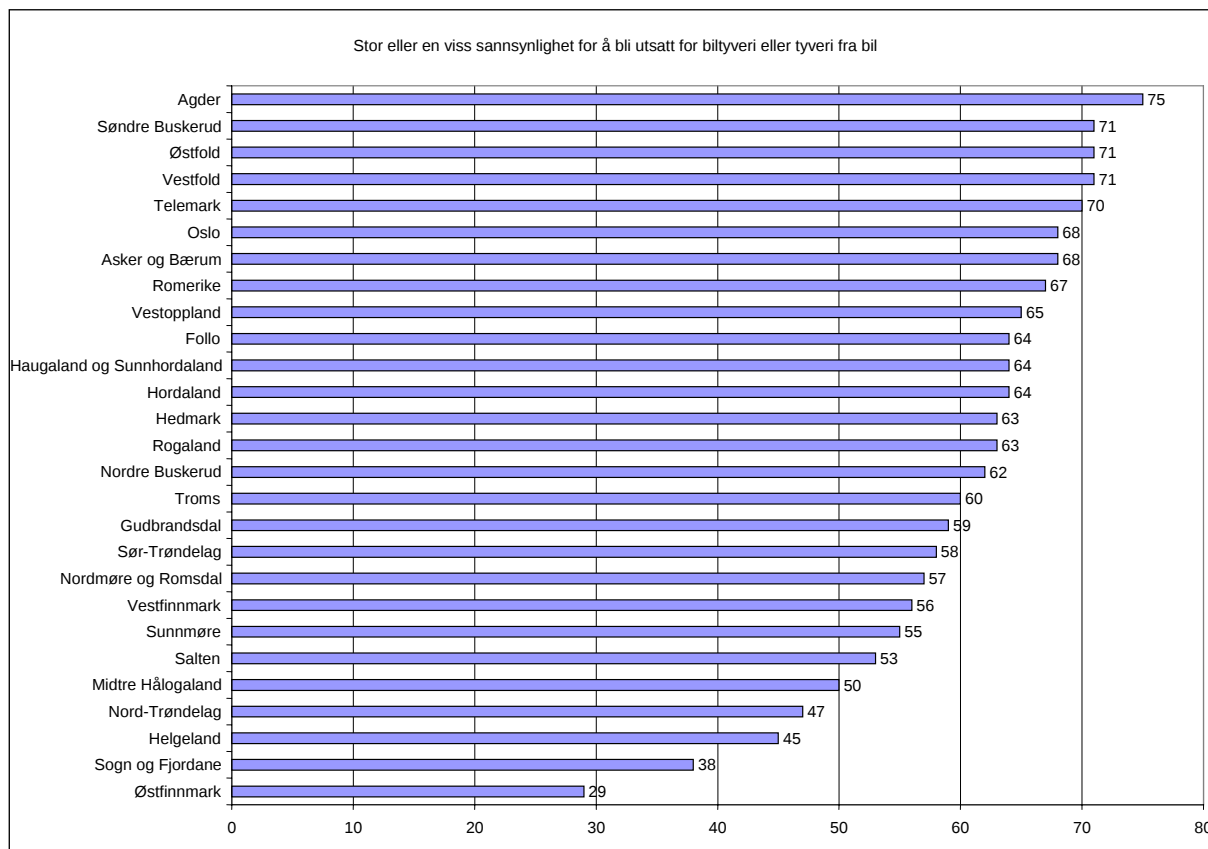
- Vi finner størst variasjoner i trusselvurderingene mellom politidistriktene for veskenapping/lommetyveri og biltyveri. Hele 68% av innbyggerne i Oslo anser veskenapping og lommetyveri som en sannsynlig hendelse, mot en tilsvarende andel på 15% i Østfinnmark. Biltyveri eller tyveri fra bil vurderes som sannsynlig av 75% av innbyggerne i Agder politidistrikt, mot tilsvarende 29% i Østfinnmark.
- Minst variasjoner i trusselvurderingene finner vi for svindel og bedrageri, med de høyeste tallene for Midtre Hålogaland (40%) og de laveste for Rogaland (27%).
- Innbyggere i Oslo politidistrikt skiller seg ut med landets høyeste trusselvurderinger for flere typer hendelser. Det gjelder vold eller trusler om vold på offentlig sted, ran og veskenapping/lommetyveri. I Oslo finner vi også høye tall for biltyveri og svindel. Oslo ligger på landsgjennomsnittet kun for én av hendelsene, nemlig kriminalitet rettet mot bolig eller annen eiendom.
- I bakgrunnstallene ser vi klare tendenser til høyere trusselvurderinger i politidistriktene i Osloregionen¹ sammenliknet med andre landsdeler. Det gjelder vold, ran og lommetyveri, men ikke biltyveri, innbrudd i bolig eller økonomisk svindel.
- Vi ser også at flere av hendelsene vurderes som mer sannsynlig i landets storbykommuner og øvrige bykommuner enn i typiske

¹ Følgende politidistrikter inngår i Osloregionen: Søndre Buskerud, Asker og Bærum, Oslo, Follo og Romerike

landkommuner. Det gjelder særlig veskenapping og lommetyveri, men også vold og ran.

Vi skal kort se nærmere på tallene for hver enkelt hendelse hver for seg.

3.2 Biltyveri eller tyveri fra bil

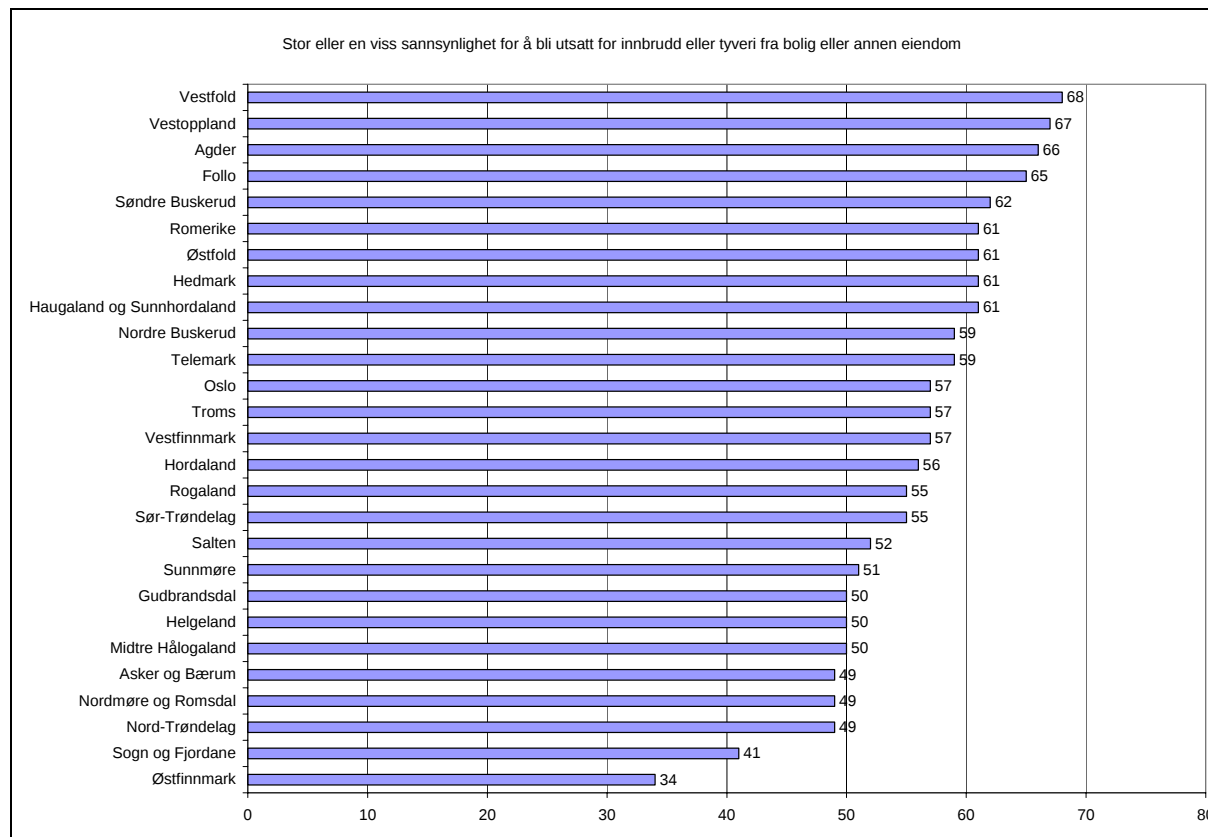

Figur 2 Andel av befolkningen som mener det er en stor eller viss sannsynlighet for at de kan bli utsatt for biltyveri eller tyveri fra bil. Prosent. n=200 pr distrikt.

Denne kriminalitetsformen vurderes som sannsynlig blant et stor andel av innbyggerne i Agder politidistrikt. Vi ser også høye tall for flere av politidistriktene på Østlandet som Søndre Buskerud, Østfold og Vestfold. De laveste tallene finner vi for Sogn og Fjordane og Østfinnmark. Biltyveri framstår som et byfenomen som vurderes som mer sannsynlig i bykommuner enn i landkommuner.

Når det gjelder sosiale bakgrunnsvariabler, finner vi klare forskjeller i vurderingene etter kjønn, delvis også etter utdanning. En større andel blant kvinner enn blant menn mener der er sannsynlig at de kan bli utsatt for biltyveri. Vi ser også at det er en større andel blant personer med høy enn med lav utdanning som anser biltyveri som sannsynlig. Alder slår ikke ut.

3.3 Innbrudd eller tyveri fra bolig eller annen eiendom

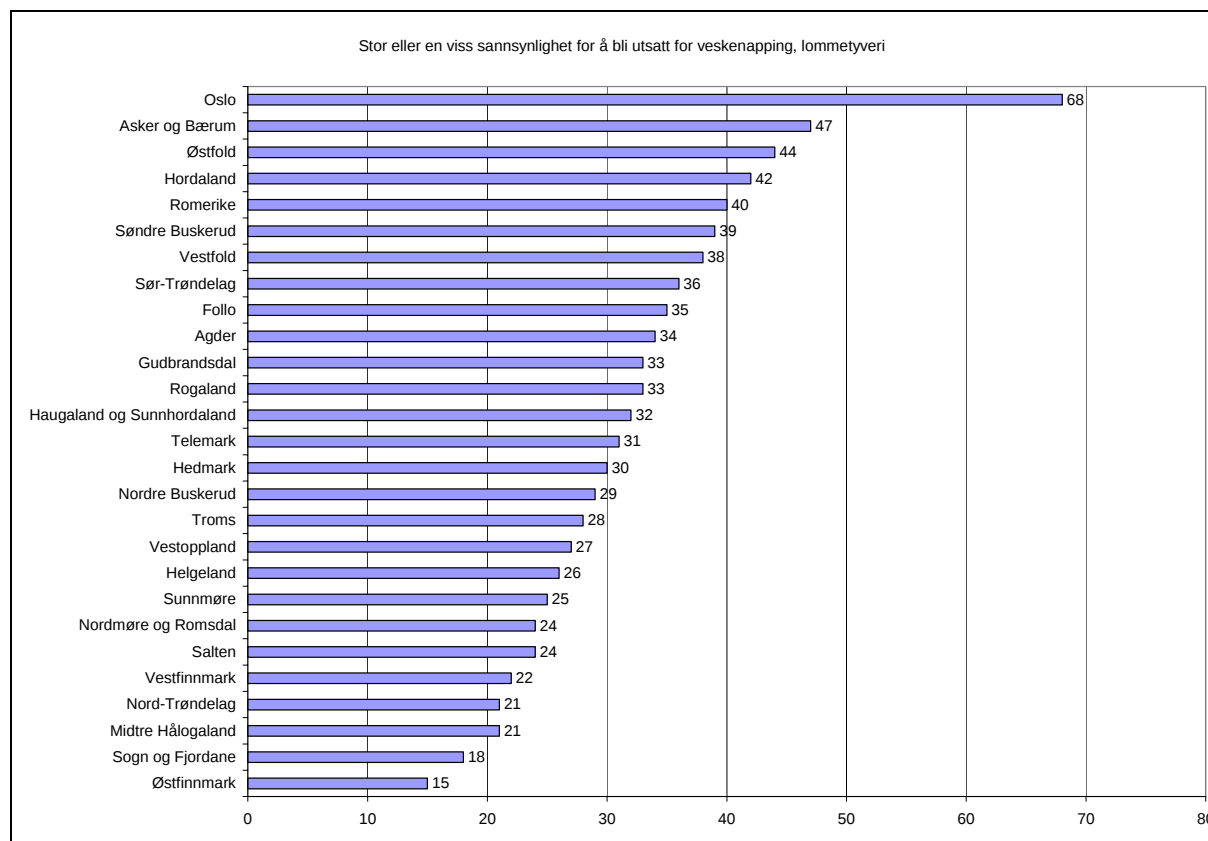

Figur 3 Andel av befolkningen som mener det er en stor eller viss sannsynlighet for at de kan bli utsatt for innbrudd eller tyveri fra bolig eller annen eiendom. Prosent. n=200 pr distrikt.

Innbyggere i Vestfold politidistrikt topper listen og vi ser også høye tall for Vest-Oppland, Agder og Follo. Kriminalitet mot bolig eller annen eiendom vurderes likevel som tilnærmet like sannsynlig over store deler av landet. Forskjellene mellom landsdelene og mellom bykommuner og landkommuner er relativt små. To politidistrikter skiller seg ut med spesielt lave tall. Som for biltyveri gjelder det Østfinnmark og Sogn og Fjordane.

For denne kriminalitetsformen finner vi ingen klare utslag etter verken kjønn, alder eller utdanning. Hendelsen framstår som den mest typiske hverdagskriminelle hendelsen blant de som er kartlagt.

3.4 Veskenapping og lommetyveri

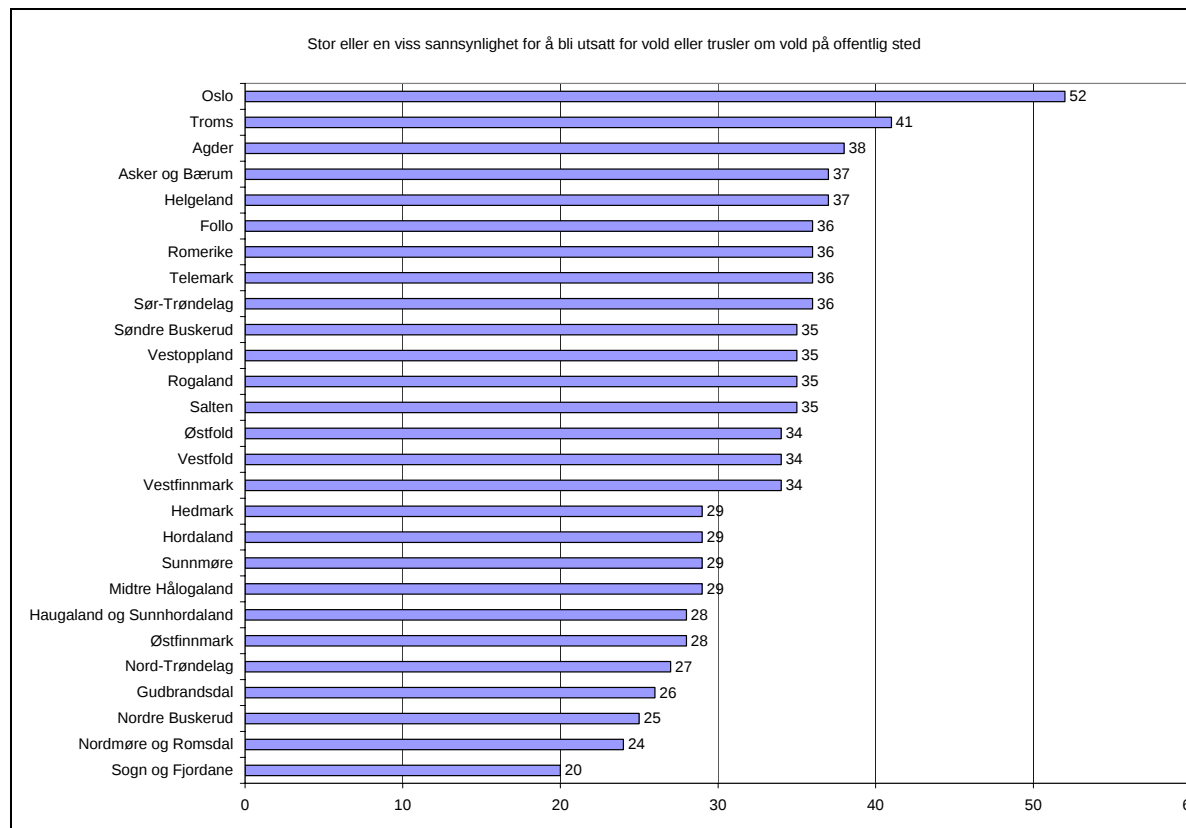

Figur 4 Andel av befolkningen som mener det er en stor eller vis sannsynlighet for at de kan bli utsatt for veskenapping eller lommetyveri. Prosent. n=200 pr distrikt.

Veskenapping og lommetyveri vurderes som sannsynlig først og fremst av innbyggere i Oslo politidistrikt. Også flere andre politidistrikter i Osloregionen og distriktene som innbefatter landets storbyer skiller seg ut med høye tall. Dette henger antakelig sammen med at veskenapping og lommetyveri foregår på steder med store folkeansamlinger. Igjen finner vi de laveste tallene i Sogn og Fjordane og Østfinnmark.

For denne formen for kriminalitet finner vi store utslag etter både kjønn, alder og husholdsstørrelse. Kvinner, eldre over 60 år og enslige skiller seg ut med høye tall.

3.5 Vold eller trusler om vold på offentlig sted

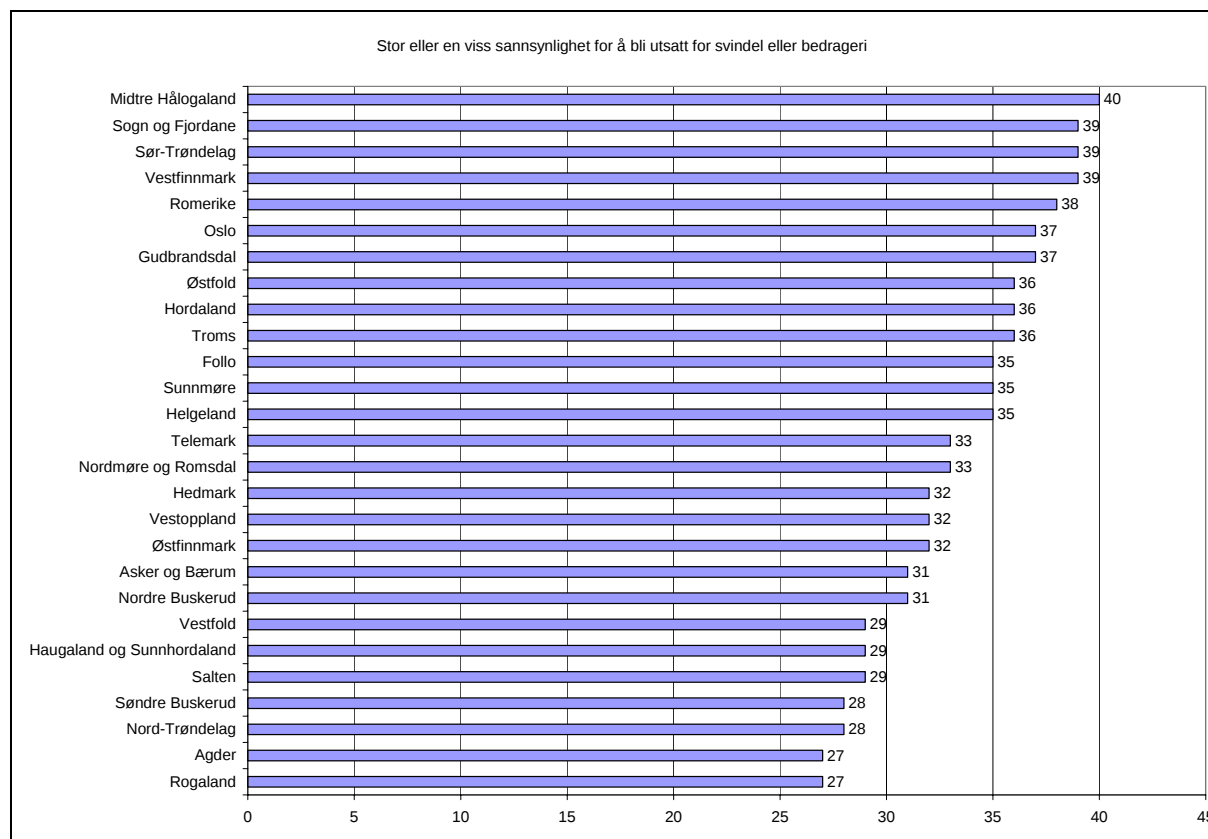

Figur 5 Andel av befolkningen som mener det er en stor eller viss sannsynlighet for at de kan bli utsatt for vold eller trusler om vold på offentlig sted. Prosent. n=200 pr distrikt.

Også for vold på offentlig sted finner vi klart høyere tall blant innbyggere i Oslo politidistrikt enn i resten av landet. At hele 52% av den voksne allmenbefolkningen i Oslo mener det er sannsynlig at de kan bli utsatt for vold eller trusler om vold på offentlig sted, er et høyt tall. Det er kanskje også litt overraskende at mellom 20 og 40% av befolkningen i alle øvrige politidistrikter i landet anser denne formen for kriminalitet som sannsynlig. Sogn og Fjordane ligger igjen lavest, men selv der er det 20% av innbyggerne som mener at vold på offentlig sted er en sannsynlig hendelse.

Øvrige bakgrunnstall viser ingen klare utslag etter kjønn, husstandsstørrelse eller utdanning. Markerte utslag finner vi kun når det gjelder alder. Det viser seg at gruppen over 60 år vurderer denne formen for kriminalitet som mindre sannsynlig enn yngre aldersgrupper. Dette henger trolig sammen med lavere mobilitet og mindre deltakelse i uteliv sammenliknet med yngre aldersgrupper.

3.6 Svindel eller bedrageri

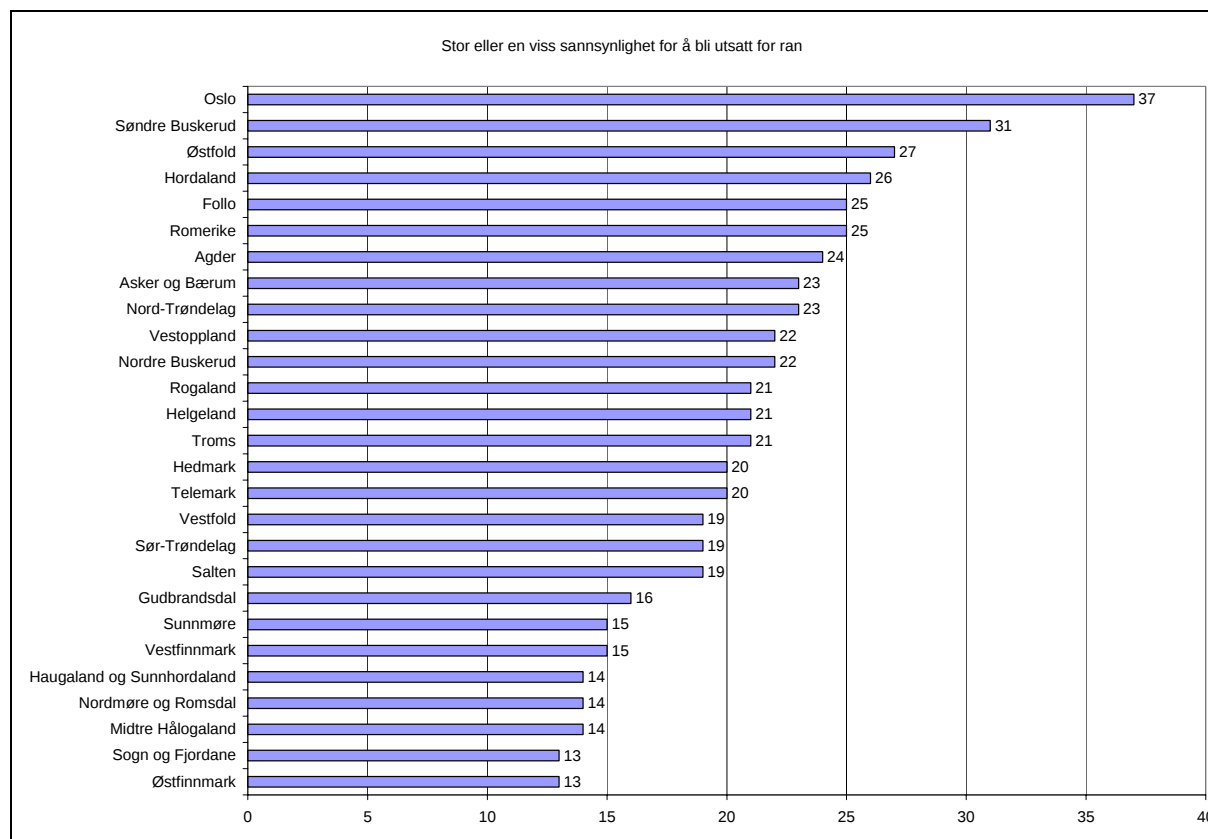

Figur 6 Andel av befolkningen som mener det er en stor eller viss sannsynlighet for at de kan bli utsatt for svindel eller bedrageri. Prosent. n=200 pr distrikt

For denne kriminalitetsformen finner vi små variasjoner i vurderingene mellom politidistriktene. Verken Oslo eller politidistrikter med andre storbyer skiller seg ut med spesielt høye trusselvurderinger i befolkningen. Litt overraskende finner vi Midtre Hålogaland og Sogn og Fjordane på topp. Det kan kanskje ha sammenheng med hyppigere forekomst av svindelsaker eller stor medieoppmerksomhet knyttet til enkeltsaker, for eksempel innenfor fiskerisektoren. Hvorvidt det faktisk er tilfelle kjenner vi ikke til.

Svindel eller bedrageri vurderes som mer sannsynlig blant menn enn blant kvinner. Etter alder og utdanning finner vi kun små variasjoner.

3.7 Ran

Figur 7 Andel av befolkningen som mener det er en stor eller viss sannsynlighet for at de kan bli utsatt for ran. Prosent. n=200 pr distrikt

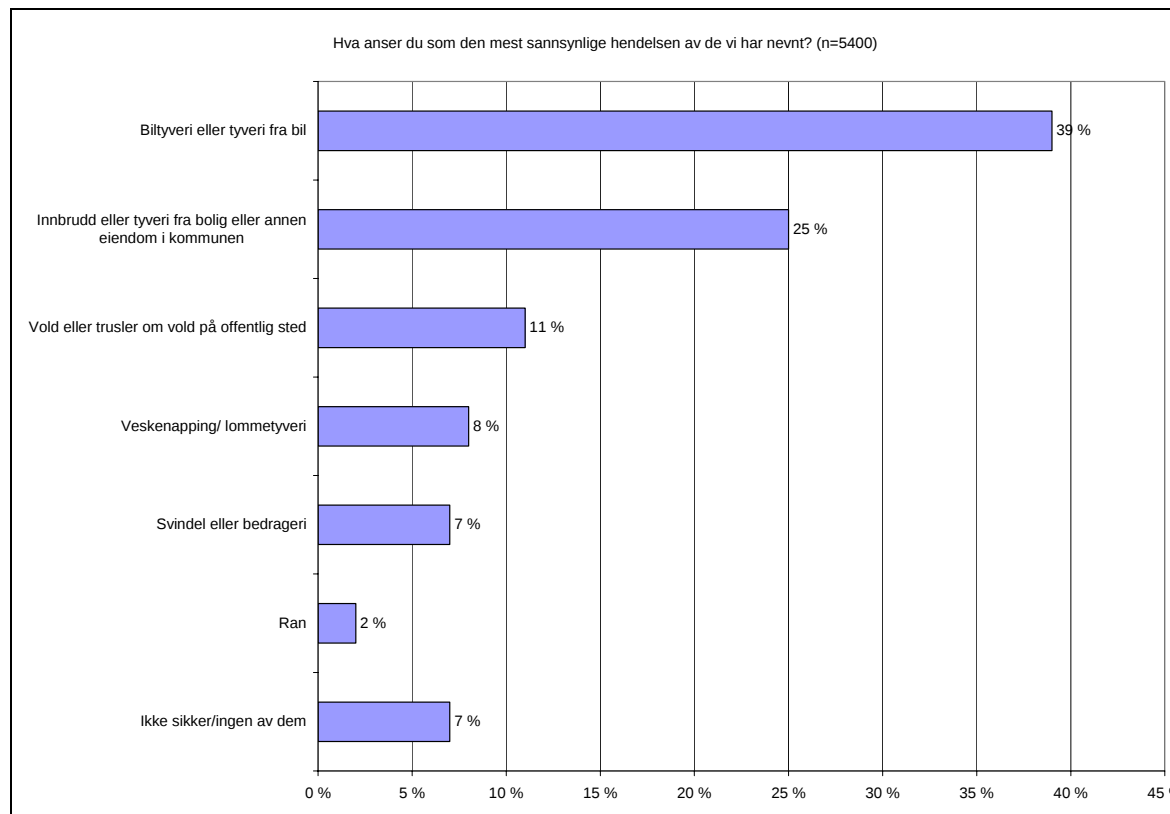
Ran inngår som en viktig del av trusselbildet først og fremst i urbane deler av landet. De høyeste trusselvurderingene finner vi i Oslo og andre sentrale og folkerike politidistrikter.

For ran finner vi klare forskjeller i vurderingene mellom kvinner og menn. Blant kvinner anser 27% at ran er en sannsynlig hendelse mot tilsvarende 19% blant menn. Etter alder og utdanning finner vi ingen klare utslag.

4

Mest sannsynlige hendelse

I undersøkelsen er det kartlagt hvilken av de aktuelle hendelsene som befolkningen anser som den mest sannsynlige.

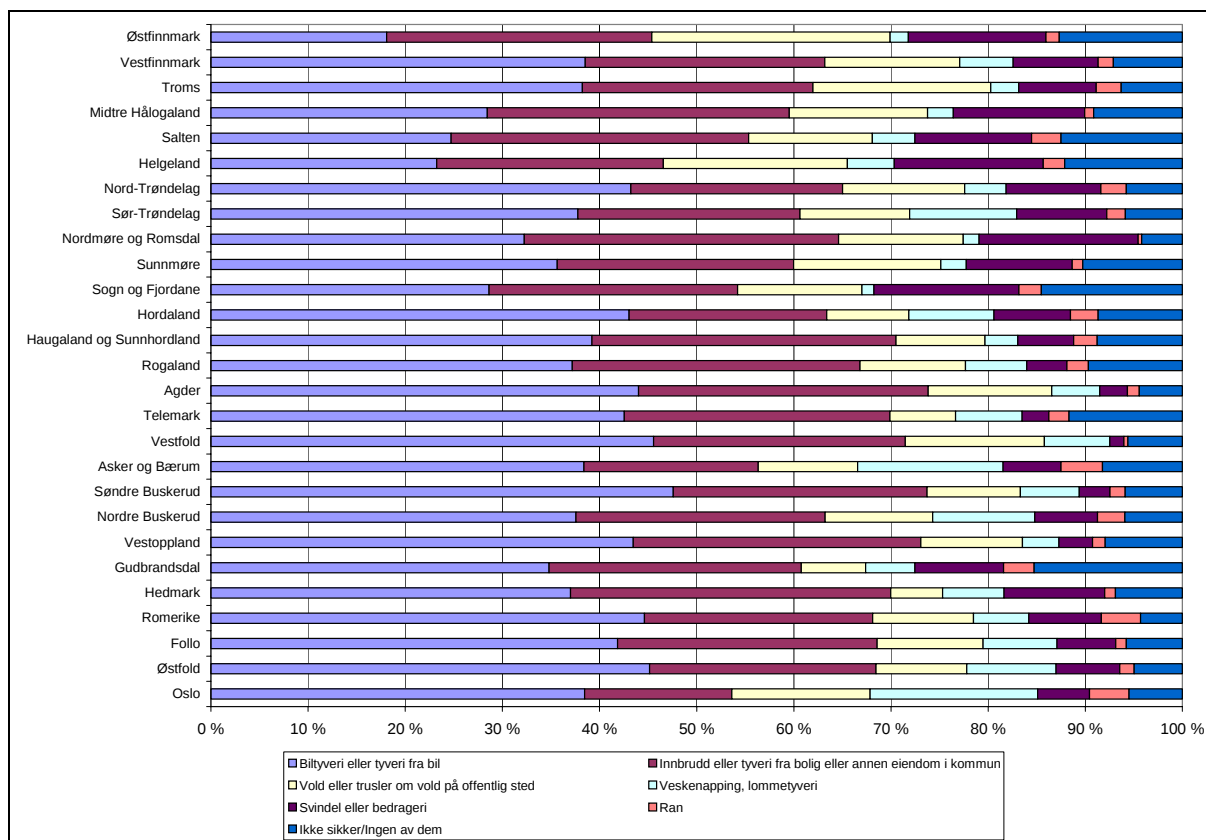
Figur 8 Befolkningens vurdering av den mest sannsynlige hendelsen. Prosent. n=5400

Som vi ser er det biltyveri eller tyveri fra bil som vurderes som den mest sannsynlige hendelsen (39%). Dernest kommer innbrudd eller tyveri fra privat eiendom (25%), mens rundt 10% som svarer hhv. vold på offentlig sted, veskenapping/kommetyveri og svindel/bedrageri. 2% svarer ran.

I bakgrunnstallene finner vi visse variasjoner i svarfordelingene mellom politidistriktene. Det ser imidlertid ikke ut til å være systematiske variasjoner i rekkefølgen på svarene mellom ulike landsdeler eller kommunetyper (by/land).

Av øvrige bakgrunnstall finner vi ingen klare forskjeller i svarfordelingene mellom kvinner og menn. Etter alder ser vi at 18% av de yngste under 30 år har svart vold på offentlig sted mot tilsvarende 6% blant eldre over 60 år. Vi ser også at personer med lavest utdanning skiller seg ut med relativt lave tall for biltyveri og innbrudd i bolig. I

samme undergruppe finner vi den høyeste andelen som har svar ran (9%).

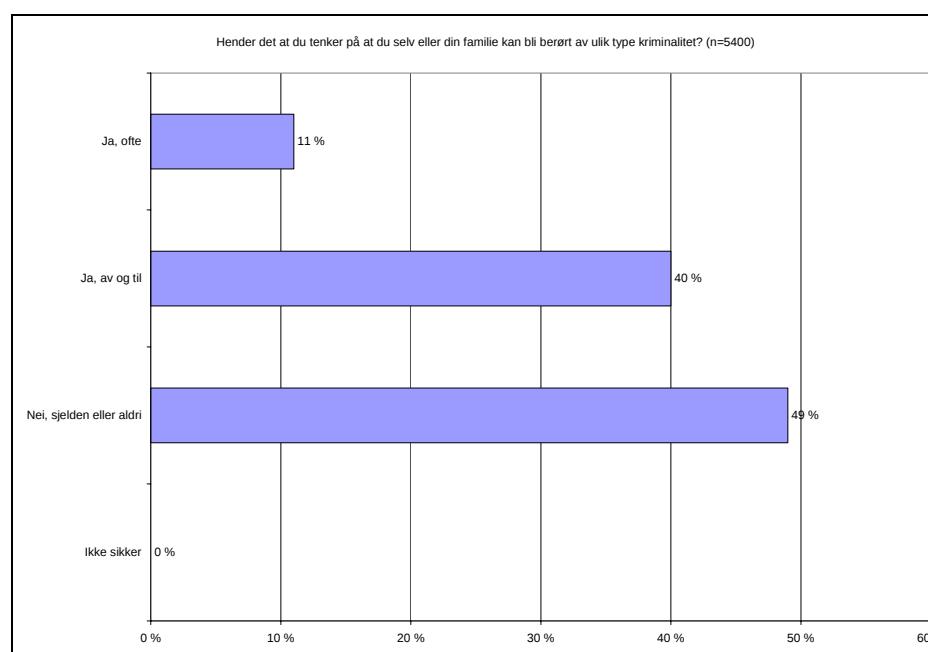
Figur 9

Befolkningens vurdering av den mest sannsynlige hendelsen.
Prosent. n=200 pr distrikt

5

Bevissthet om involvering i kriminalitet

I undersøkelsen har vi forsøkt å måle personlig bevissthet om involvering i kriminalitet gjennom følgende spørsmål: *Hender det at du tenker på at du selv eller din familie kan bli berørt av ulike typer kriminalitet? I så fall hvor ofte?* I spørsmålsstillingen har vi unnlatt å relatere spørsmålet til personers engstelse, frykt, apati, fortrenghing eller liknende. Det skyldes at vi er ute etter bevisstheten om involvering, og ikke bare en bestemt følelsesmessig reaksjon knyttet til dette. Vi mener dessuten det er svært vanskelig å måle følelsesmessige reaksjoner gjennom en vanlig opinionundersøkelse.

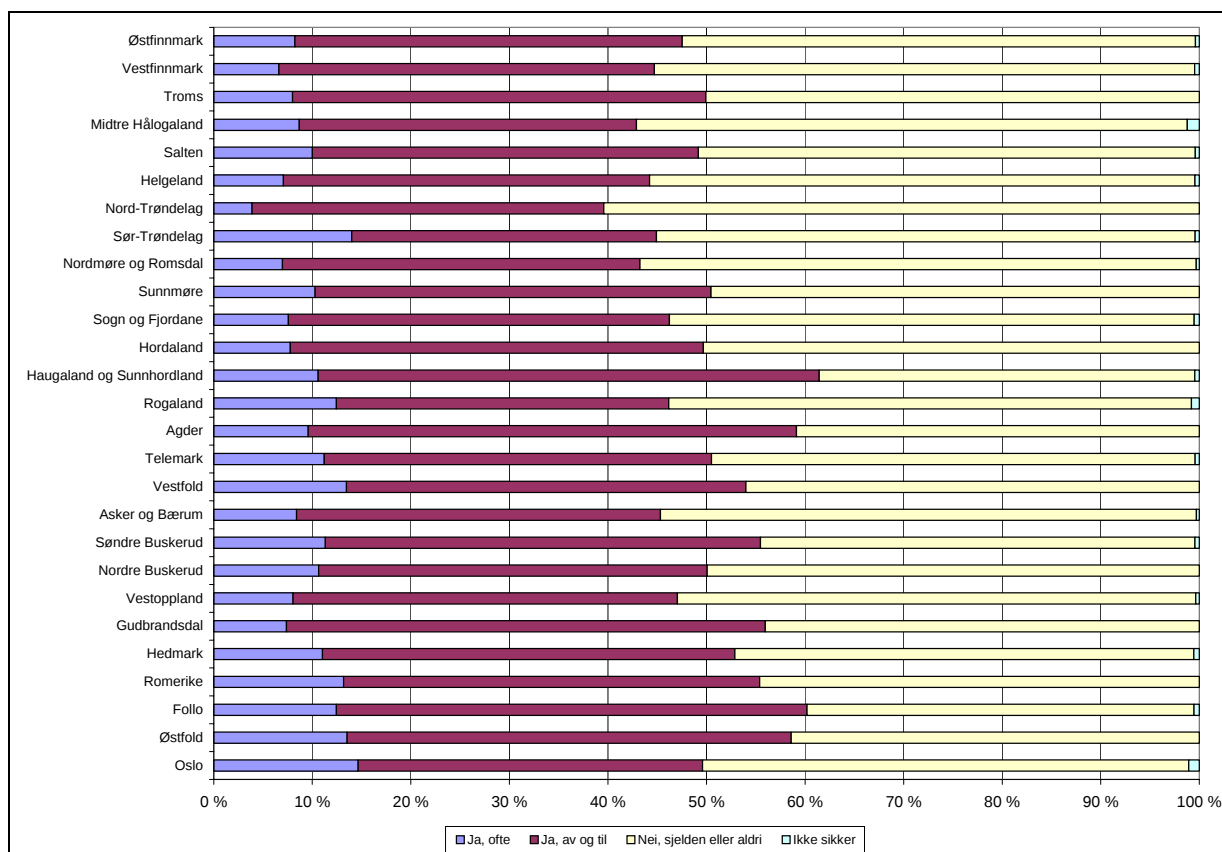
Figur 10 Bevissthet om involvering i kriminalitet. Andel av befolkningen som tenker på at de selv kan bli involvert i kriminalitet. Prosent. n=5400

Som det framgår er det relativt få som oppgir at de tenker ofte på at de kan bli utsatt for kriminalitet (11%). Legger vi til de som av og til tenker på at de kan bli involvert (40%) er vi oppe i halvparten av befolkningen. Den andre halvparten oppgir at de sjelden eller aldri tenker på at de kan bli utsatt for kriminalitet.

Distriktstallene viser et ganske komplekst mønster, jf. figur 11. En viktig observasjon er at innbyggerne i de store og sentrale politidistriktene ikke ser ut til å ha en systematisk høyere bevissthet om involvering i kriminalitet enn i andre politidistrikter. Vi finner tendenser til at innbyggerne i store og sentrale kommuner har en høyere bevissthet enn

innbyggerne i små landkommuner, men forskjellene er ikke særlig store. Mellom landsdelene finner vi litt lavere tall for politidistriktene i Nord-Norge sammenliknet med øvrige landsdeler i Sør-Norge.

Av øvrige bakgrunnstall går det fram at kvinner har høyere bevissthet om kriminalitet enn menn. Etter alder finner vi litt overraskende kun små variasjoner. Heller ikke enslige skiller seg ut med høyere bevissthet enn andre.

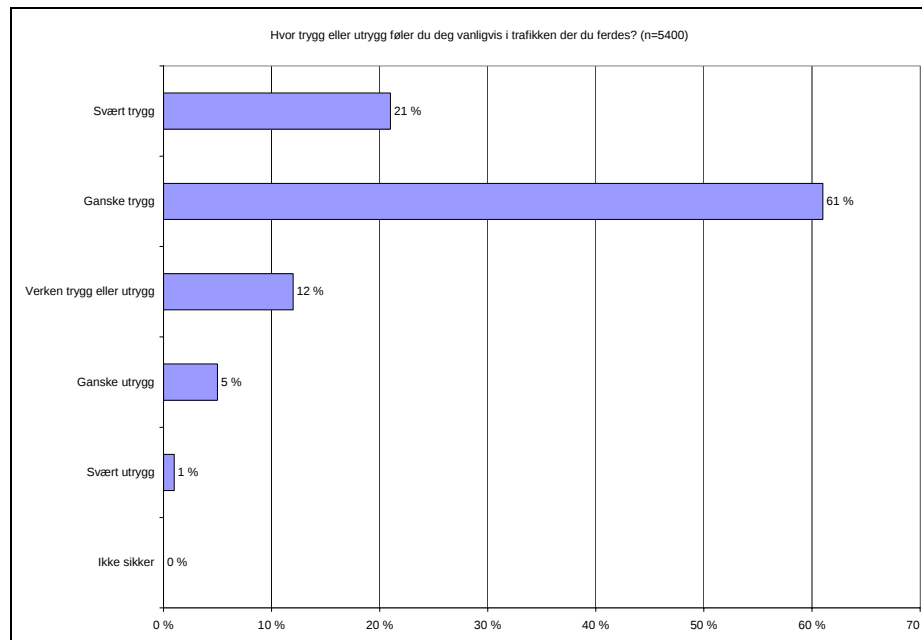

Figur 11

Andel av befolkningen som tenker på at de kan bli involvert i kriminalitet i de ulike politidistrikter. Prosent. n=200 pr distrikt.

6 Trygghet i trafikken

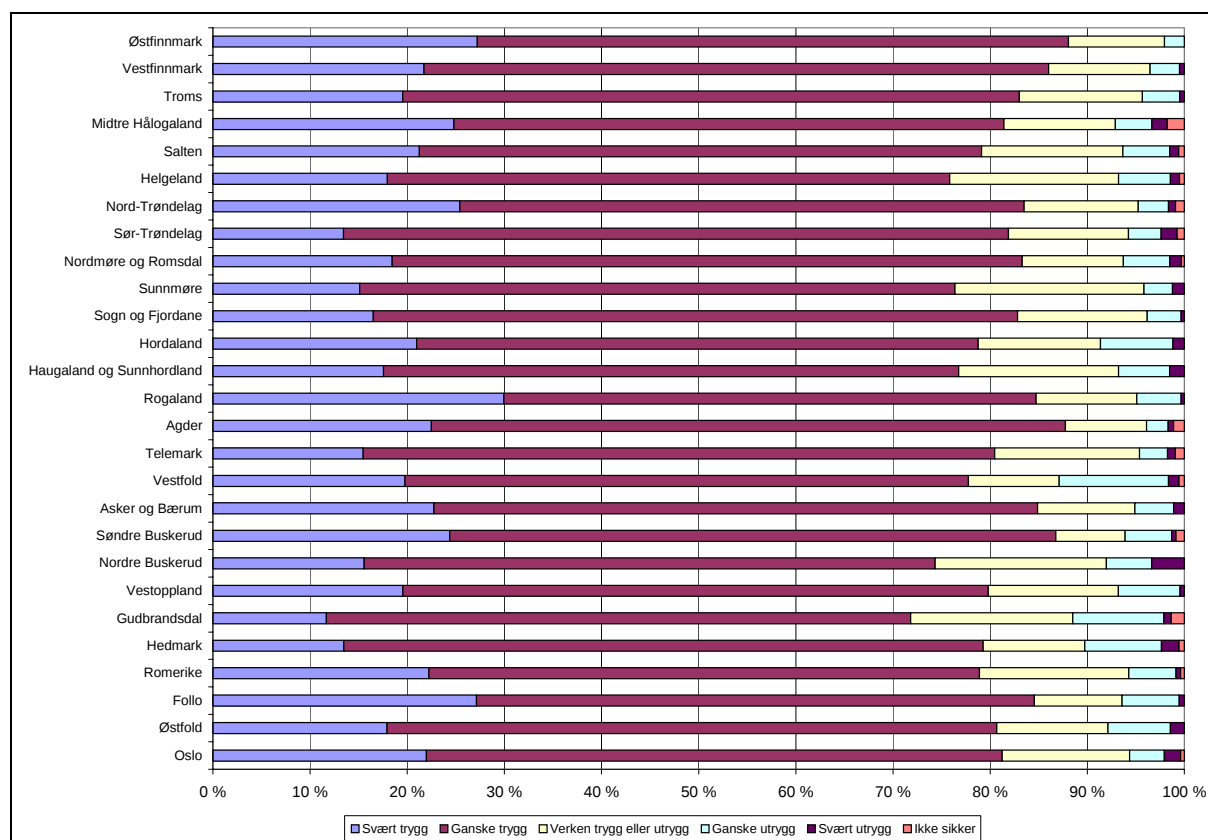
I undersøkelsen har vi spurt om hvor trygge folk føler seg når de ferdes i trafikken.

Figur 12 Opplevelse av trygghet i trafikken. Befolkningen i hele landet. Prosent. n=5400

I overkant av 80% av befolkningen oppgir at de føler seg trygge i trafikken, mens bare 6% svarer at de føler seg utrygge. Selv om svarfordelingen kan gjenspeile ulik forståelse av begrepet trygghet, er det en meget høy andel som svarer at de føler seg trygge. Tallet på over 80% kan vurderes som høyt sett i lys av at ferdsel i trafikken er blant de mest risikofylte hverdagsaktiviteter. Fra trafikksikkerhetsforskningen er det likevel godt kjent at opplevelse av trygghet i trafikken ikke nødvendigvis henger sammen med faktisk risiko for ulykker.

I bakgrunnstallene finner vi stor stabilitet i svarfordelingene både mellom politidistriktene og andre bakgrunnsvariabler. Andelen som føler seg utrygge i trafikken varierer fra 2-3% i Østfinnmark, Sogn og Fjordane og Agder til maksimalt 10-12% i Vestfold, Hedmark og Gudbrandsdal. Variasjonene i de samme tallene er mindre etter både kjønn, alder og utdanning.

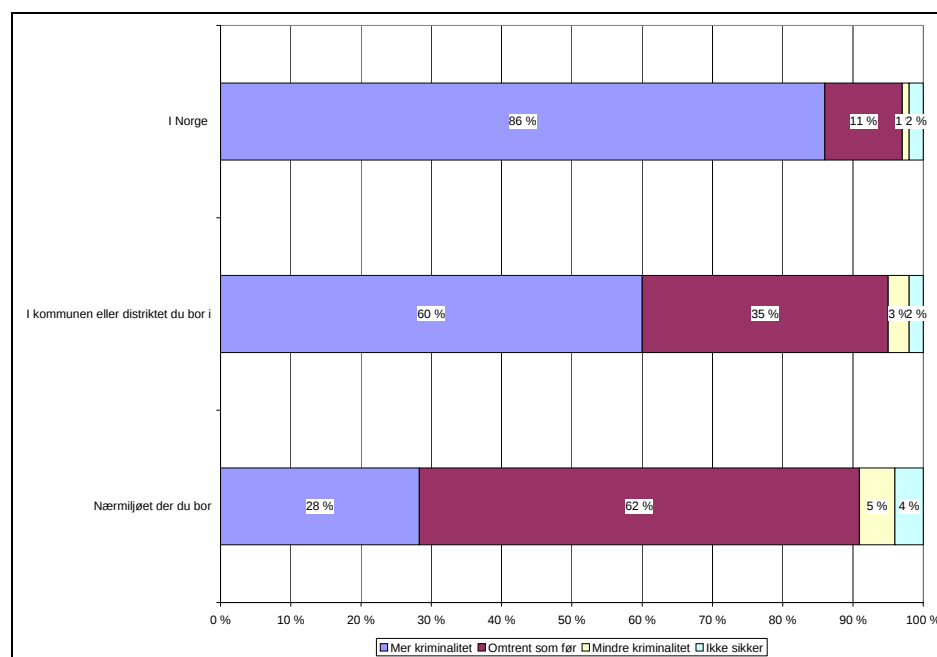
Figur 13 Opplevelse av trygghet i trafikken i ulike politidistrikter.
Prosent. n=200 pr distrikt

7

Inntrykk av kriminalitetsutviklingen på ulike nivåer

7.1 Nasjonale hovedtall

I undersøkelsen er det spurt om befolkningens inntrykk av kriminalitetsutviklingen på tre geografiske nivåer: i nærmiljøet, i kommunen/distriktet hvor vedkommende bor, samt i Norge. Spørsmålet gjelder utviklingen de siste 2 årene. Hovedtallene framgår av figuren nedenfor.

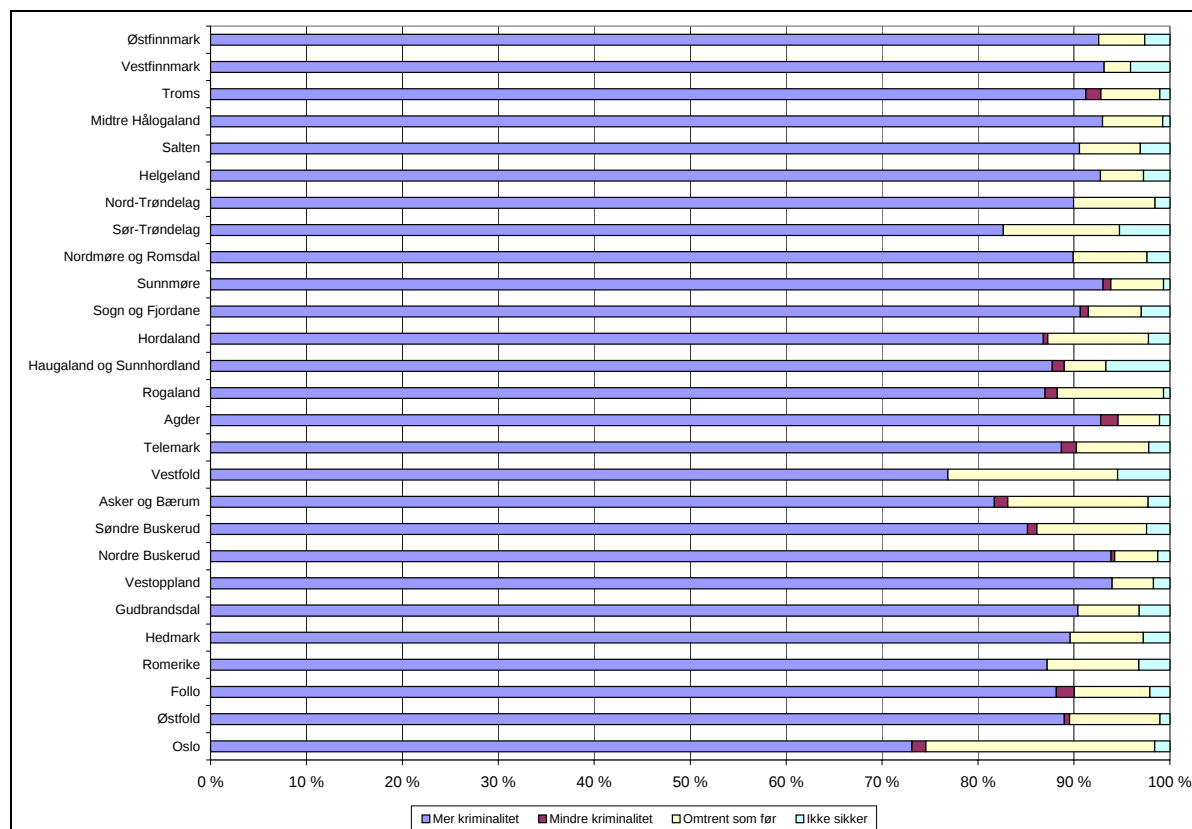
Figur 14 Befolkningens inntrykk av kriminalitetsutviklingen de siste 2 årene på ulike geografiske nivåer. Prosent. n=5400

Som det framgår mener et overveldende flertall i befolkningen på nærmere 90% at det har blitt mer kriminalitet i Norge de siste to årene. Det er også et klart flertall på 60% som har inntrykk av økende kriminalitet i kommunen eller det distriktet de bor i. På begge disse nivåene kan vi anta at informasjon om kriminelle handlinger gjennom media er en viktig påvirkningskanal.

Når det gjelder kriminalitet i nærmiljøet, kan vi kanskje anta at kjennskapen til hva som faktisk foregår er sterkere, i alle fall for de mest vanlige formene for kriminalitet. En majoritet på 60% av befolkningen har inntrykk av stabilitet i kriminalitetsutviklingen på dette nivået, mens nær 30% mener det har blitt mer kriminalitet. Bare 5% av befolkningen har inntrykk av at det har blitt mindre kriminalitet i nærmiljøet.

Disse tallene tyder på at svært mange har inntrykk av at kriminaliteten er på frammarsj i det norske samfunnet. Vi skal kort se nærmere på hvordan disse inntrykkene fordeler seg etter geografiske og sosiale kjennetegn.

7.2 Hele landet

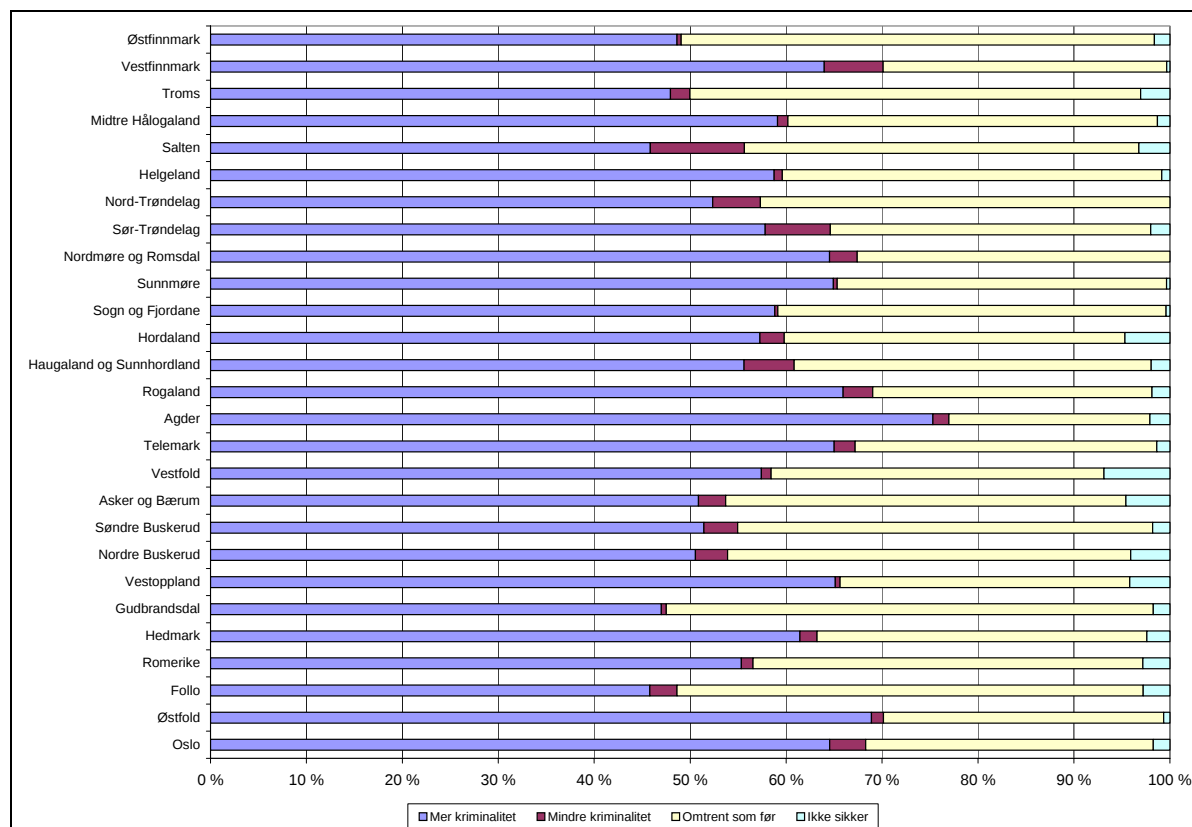
Figur 15 Befolkningens inntrykk av kriminalitetsutviklingen i Norge de siste 2 årene. Prosent. n= 5400

Inntrykket av økende kriminalitet i landet sett under ett er massivt blant innbyggerne i alle landets politidistrikter. Andelen som har inntrykk av økende kriminalitet ligger mellom 83 og 94% for alle landets politidistrikter med unntak for to distrikter, hhv. Vestfold (77%) og Oslo (73%). Innbyggerne i Oslo kommer dermed ut med de mest positive tallene, men også her har tre fjerdedeler av befolkningen inntrykk av at det blir mer kriminalitet i landet. Bakgrunnstallene etter kommune-størrelse støtter opp om at innbyggerne i store bykommuner har et mer positivt inntrykk av kriminalitetsutviklingen enn innbyggerne i små landkommuner.

I øvrige bakgrunnstall finner vi relativt små variasjoner i inntrykkene etter kjønn, alder og utdanning. Størst variasjon i tallene finner vi etter alder. Eldre over 60 år har et mer pessimistisk inntrykk enn de unge. Vi

ser også at personer med lavt utdanningsnivå har et noe mer pessimistisk inntrykk enn personer med høyt utdanningsnivå. Mellom kjønnene er det minimale forskjeller.

7.3 Kommune- og distriktsnivå

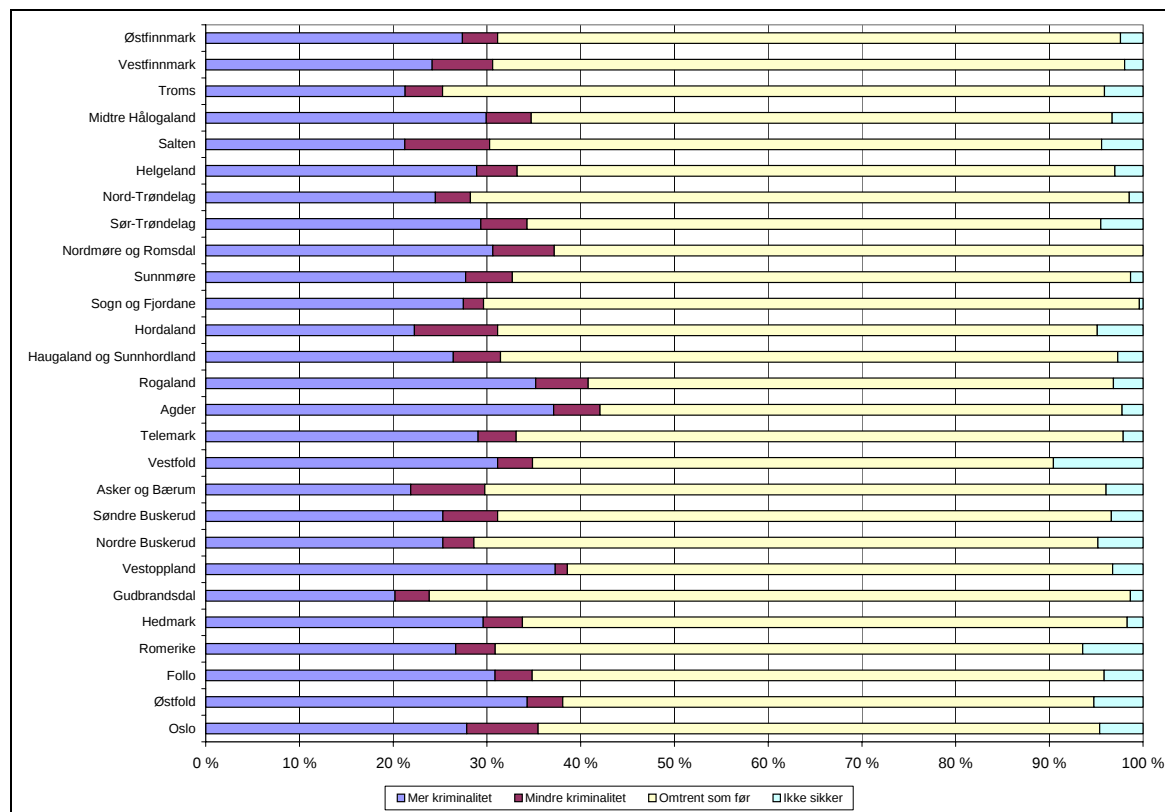
Figur 16 Befolkningens inntrykk av kriminalitetsutviklingen i kommunen eller distriktet der de bor de siste 2 årene. Prosent. n=5400

Spørsmålet referer seg her til kommunen eller det distriktet hvor vedkommende bor. Inntrykket av kriminalitetsutviklingen varierer noe mer på dette nivået enn for hele landet. I Follo, Gudbrandsdal, Salten, Troms og Østfinnmark er det under 50% som har inntrykk av en økende kriminalitet. I motsatt ende finner vi Agder politidistrikt hvor 75% av innbyggerne har inntrykk av økende kriminalitet. Den største andelen som har svart mindre kriminalitet finner vi i Salten politidistrikt, hvor 10% sitter med et slikt inntrykk.

Av bakgrunnstallene etter kommunestørrelse ser vi at inntrykket av at det blir mer kriminalitet er mer utbredt i bykommunene enn i små landkommuner. Etter alder ser vi igjen at eldre har et mer negativt inntrykk enn de unge. Vi ser også at personer med lav utdanning har et mer negativt inntrykk av kriminalitetsutviklingen enn personer med høyt

utdanningsnivå. Etter kjønn er det tydelige utslag i retning av at en større andel blant kvinner enn blant menn mener det blir mer kriminalitet på kommune- eller distriktsnivå.

7.4 Nærmiljøet

Figur 17 Befolkningens inntrykk av kriminalitetsutviklingen i nærmiljøet de siste 2 årene. Prosent. n=5400

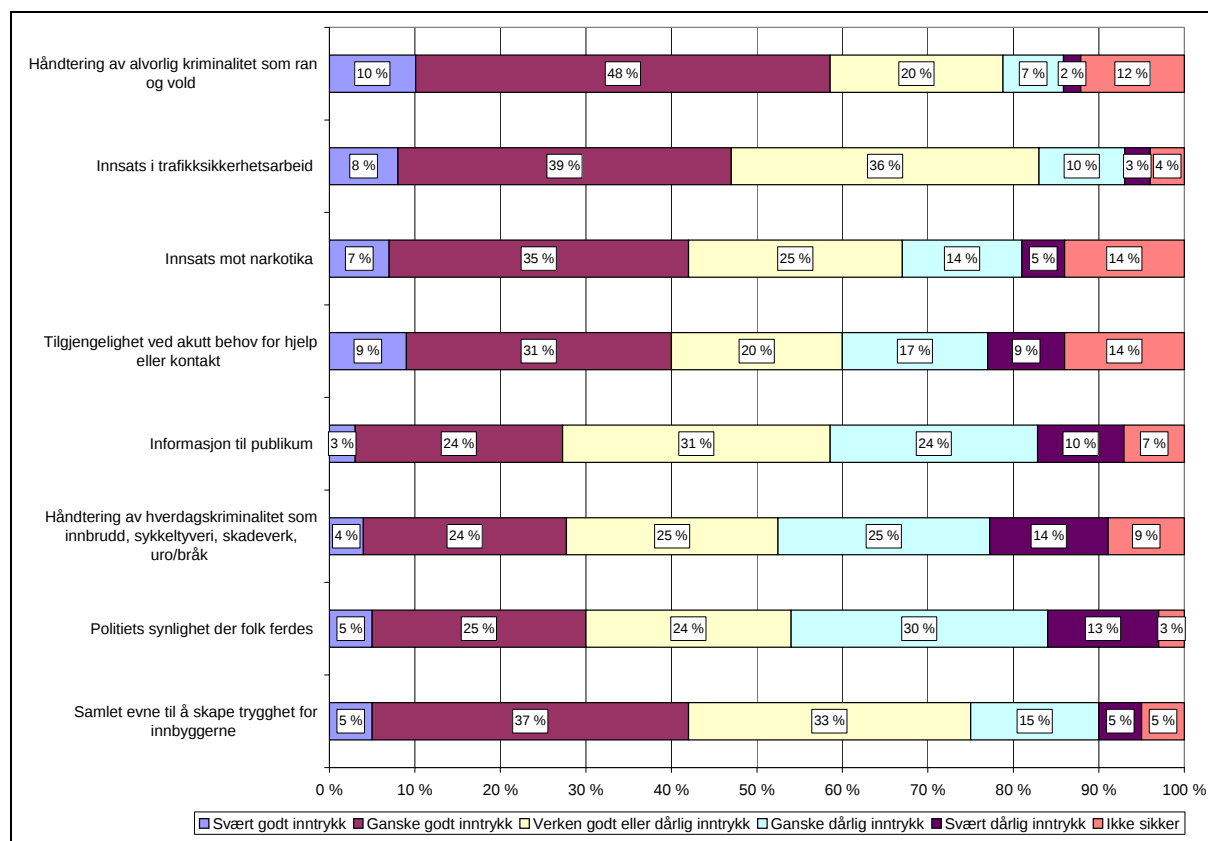
En klar majoritet av befolkningen i alle landets politidistrikter har inntrykk av at kriminalitetsutviklingen har vært stabil på dette nivået. Andelen som har inntrykk av mer kriminalitet i nærmiljøet varierer fra 20% i Gudbrandsdal til 37% i Vestoppland og Agder. Andelen som har inntrykk av at det har blitt mindre kriminalitet er liten over hele landet, maksimalt 9% i Hordaland og Salten.

Etter kommunestørrelse finner vi her liten eller ingen forskjell i inntrykkene mellom små landkommuner og bykommuner. De klareste utslagene i øvrige bakgrunnstall finner vi etter alder, men denne gangen motsatt av tidligere. Det viser seg at de unge har et mer negativt inntrykk av kriminalitetsutviklingen i nærmiljøet enn eldre. Det kan ha sammenheng med høyere mobilitet og andre erfaringer blant unge enn blant eldre.

8 Inntrykk av polititjenesten

8.1 Hovedinntrykk på 8 områder

I undersøkelsen har vi spurt om publikums inntrykk av polititjenesten der de bor på åtte forskjellige områder. Spørsmålene er stilt til alle og det er brukt samme skala på alle spørsmålene. Hovedtallene for hele landet framgår av figuren nedenfor.

Figur 18 Befolkningens inntrykk av polititjenesten der de bor på ulike områder. Prosent. n=5400

Et førsteinntrykk er at publikum verken har et overveldende positivt eller overveldende negativt inntrykk av politiets innsats på de ulike områdene. Rundt 30-40% av de spurte har svart "verken godt eller dårlig inntrykk" eller "ikke sikker". Ser vi nærmere på svarandelene på hver side av skalaen, framkommer et ganske kritisk bilde av politiets innsats. Hovedmønsteret i befolkningens inntrykk kan oppsummeres som følger:

- Publikum har best inntrykk av politiets håndtering av alvorlig kriminalitet og innsats i trafikksikkerhetsarbeid. 50-60% av befolkningen svarer at de har et godt inntrykk av politiets innsats

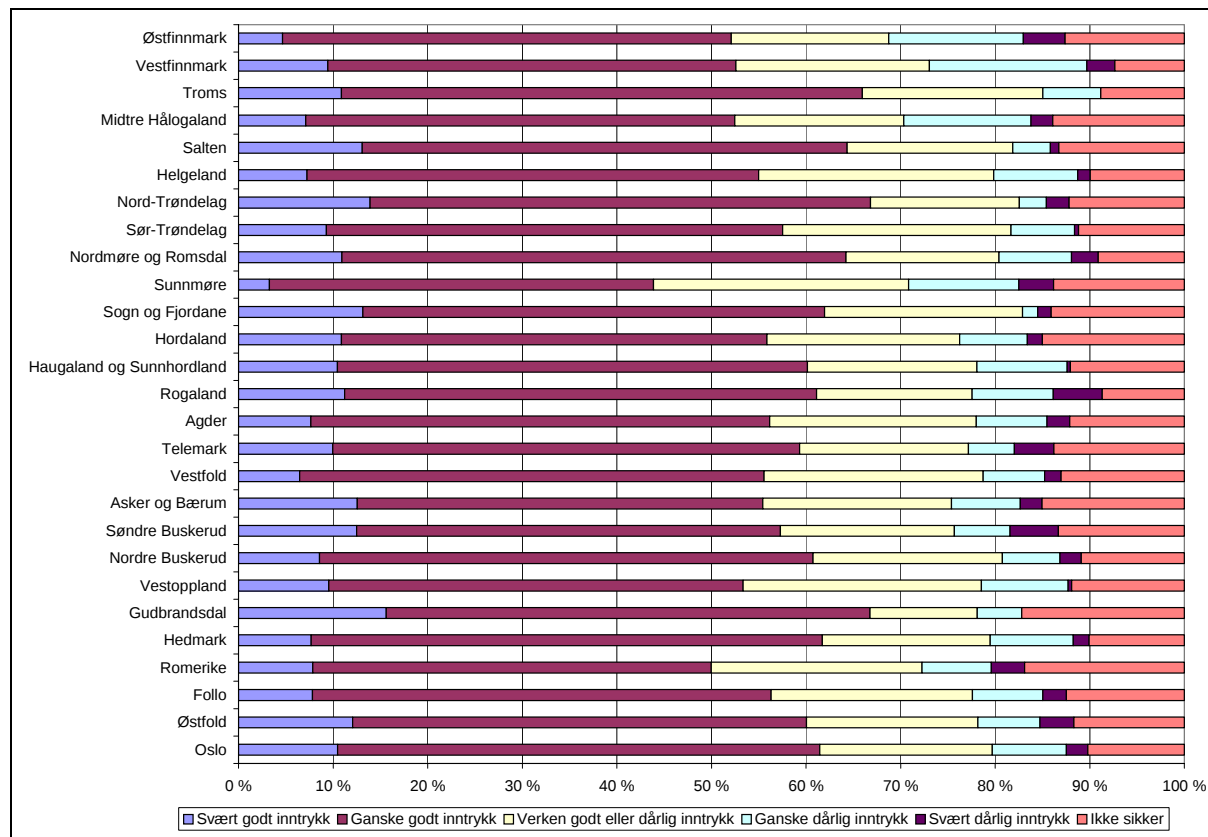
på disse områdene. Andelen som har et dårlig inntrykk ligger rundt 10%. Øvrige er indifferente eller usikre.

- Det nest beste inntrykket gjelder innsats mot narkotika og tilgjengelighet ved akutt behov for hjelp. Rundt 40% av befolkningen svarer at de har et godt inntrykk av politiets innsats på disse områdene. Andelen som har et dårlig inntrykk ligger rundt 20-25%.
- Publikum har dårligst inntrykk av politiets innsats i informasjonsarbeid, håndtering av hverdagskriminalitet og politiets synlighet der folk ferdes. På alle disse tre områdene er det en større andel blant publikum som har et dårlig inntrykk enn som har et godt inntrykk av politiets innsats. Andelen som har et dårlig inntrykk ligger på 34% når det gjelder informasjon til publikum, 39% i forhold til hverdagskriminalitet og hele 43% når det gjelder synlighet der folk ferdes.
- Publikums inntrykk av politiets samlede evne til å skape trygghet for innbyggerne kommer ut midt på treet blant de forhold det er spurt om. I overkant av 40% svarer at de har et godt inntrykk, mens 20% har et dårlig inntrykk.

Vi mener det er grunn til å merke seg at en fjerdedel av innbyggerne i landet har et dårlig inntrykk av politiets tilgjengelighet ved akutt behov for hjelp eller kontakt. Det er i seg selv interessant at en så stor andel av allmennbefolkningen har et slikt inntrykk. I kap.12 er det vist resultater for brukernes tilfredshet med politiets tilgjengelighet i akutte situasjoner. Disse resultatene gjelder den andelen av utvalget som faktisk har tatt kontakt med politiet ved akutt behov for hjelp. En tredjedel av disse brukerne (31%) oppgir at de er misfornøyd med relasjonen.

I det videre ser vi nærmere på svarfordelinger i undergrupper separat for de ulike områdene det er spurt om.

8.2 Håndtering av alvorlig kriminalitet

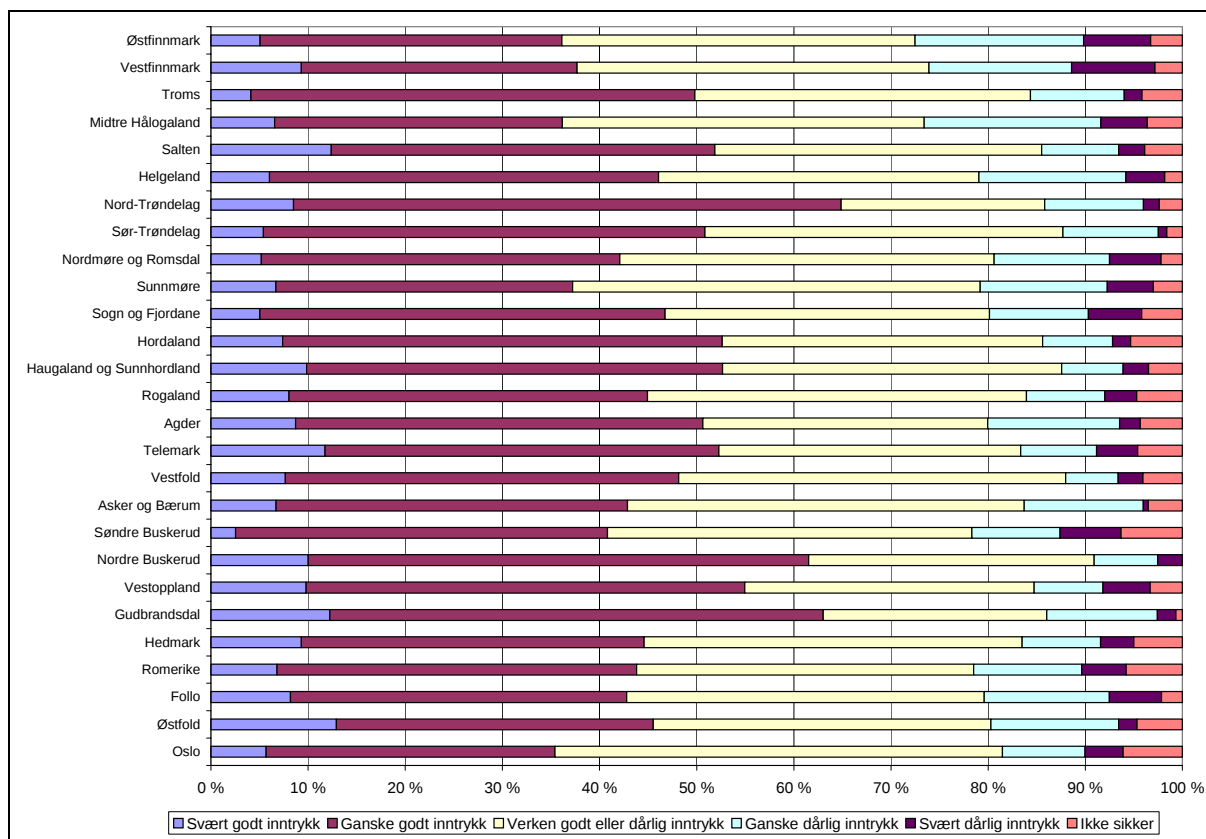
Figur 19 Befolkningens inntrykk av politiets håndtering av alvorlig kriminalitet som ran og vold. Prosent. n=200 pr distrikt

I Gudbrandsdal, Nord-Trøndelag og Troms politidistrikter finner vi de høyeste andelen som har et godt inntrykk av politiets håndtering av alvorlig kriminalitet. To tredjedeler av innbyggerne har et godt inntrykk av politiets innsats i disse distriktene, mens bare 5-6% har et dårlig inntrykk.

I motsatt ende finner vi innbyggerne i Sunnmøre, Vestfinnmark og Østfinnmark politidistrikter. I disse områdene av landet er det bare rundt halvparten av innbyggerne som har et godt inntrykk, mens 15-20% har et dårlig inntrykk. For Sunnmøre er det interessant å registrere markerte forskjeller i forhold til nabo-distriktene Sogn og Fjordane og Nordmøre og Romsdal, som kommer betydelig bedre ut. Vi minner om at tallene må tolkes med forsiktighet som følge av et begrenset utvalg.

I øvrige bakgrunnstall finner vi gjennomgående små variasjoner etter både kjønn, alder og utdanning. Tall for ulike brukersegmenter tyder på at brukerne av politiet har et mer positivt inntrykk enn ikke-brukerne. Med brukere mener vi her personer som har vært i kontakt med politiet flere ganger i løpet av de siste to årene.

8.3 Innsats i trafikksikkerhetsarbeid

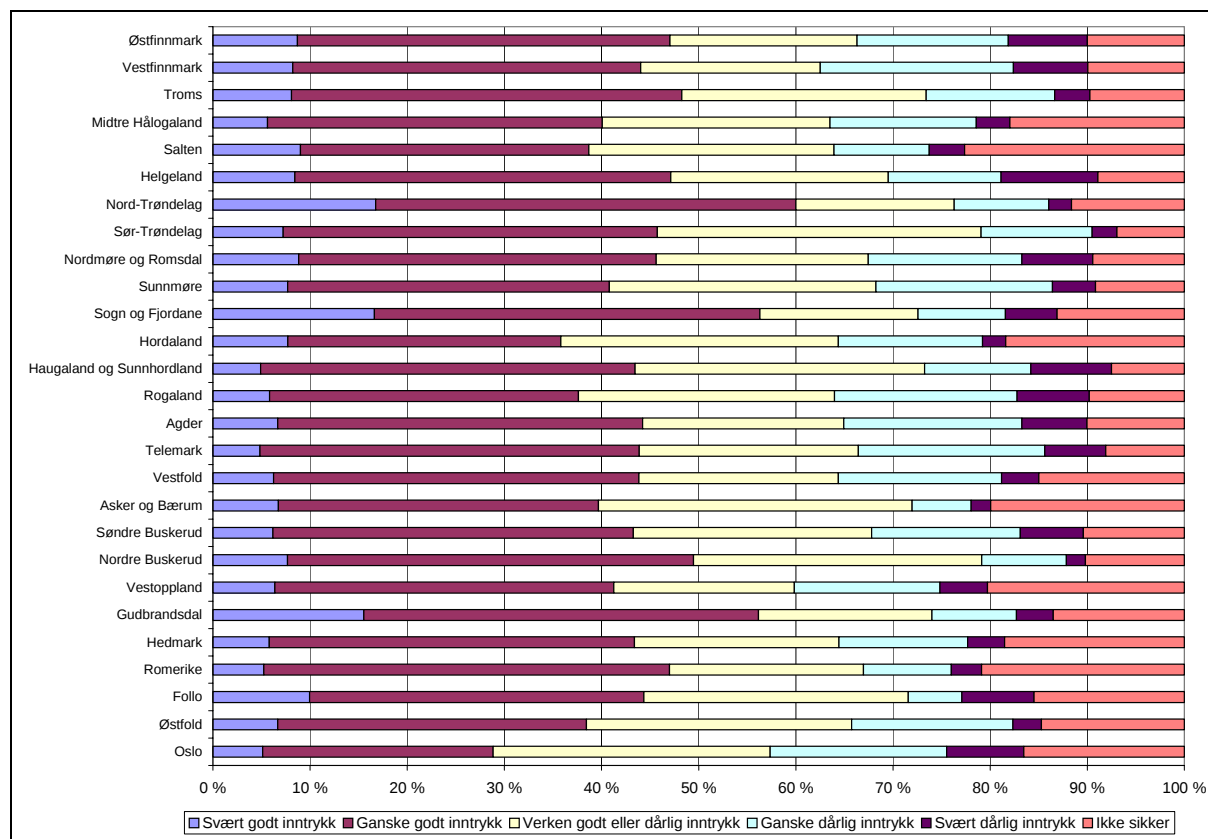

Figur 20 Befolkningens inntrykk av politiets innsats i trafikksikkerhetsarbeid. Prosent. n=200 pr distrikt

På dette området finner vi større forskjeller i inntrykk mellom distriktene. I Gudbrandsdal, Nordre Buskerud og Nord-Trøndelag svarer i overkant av 60% at de har et godt inntrykk, mens rundt 10% har et dårlig inntrykk. I motsatt ende finner vi innbyggerne på Sunnmøre og i Midtre Hålogaland, der under 40% har et godt inntrykk og rundt 20% har et dårlig inntrykk. Også blant innbyggerne i Oslo er det relativt få som har et godt inntrykk (36%), mens andelen som har et dårlig inntrykk ligger rundt landsgjennomsnittet (13%).

Igjen ser vi tendenser til at de som har vært i kontakt med politiet har et mer positivt inntrykk enn de som ikke har hatt kontakt. Av øvrige bakgrunnstall ser vi at andelen som har et godt inntrykk ligger litt høyere blant eldre enn blant unge og høyere blant personer med lav enn med høy utdanning. Vi ser også en litt høyere andel som har et dårlig inntrykk blant menn enn blant kvinner, men det er ikke snakk om store variasjoner.

8.4 Innsats mot narkotika

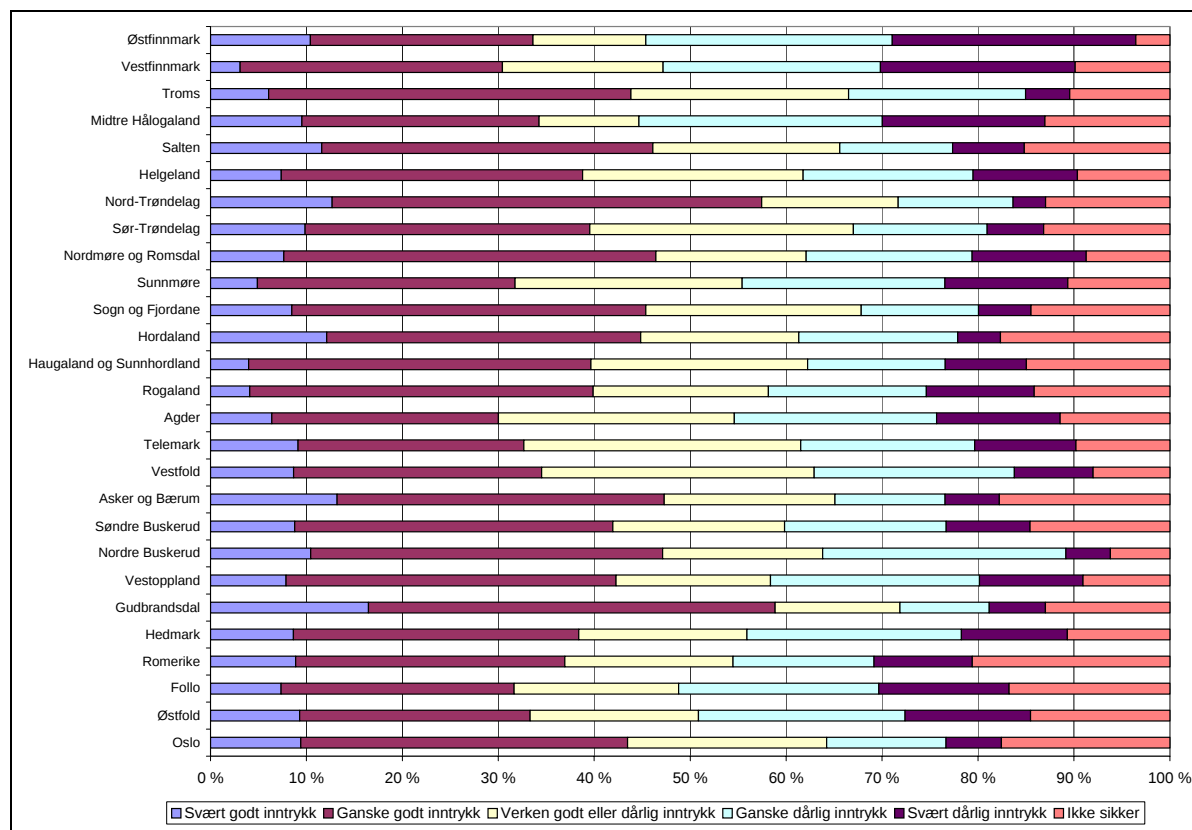
Figur 21 Befolkningens inntrykk av politiets innsats mot narkotika. Prosent. n=200 pr distrikt

Høyest andel med et godt inntrykk finner vi for Gudbrandsdal, Sogn og Fjordane og Nord-Trøndelag, der 50-60% har et godt inntrykk av politiets innsats mot narkotika. I motsatt ende finner vi politidistriktene med landets to største byer, hhv. Oslo og Hordaland. For Sør-Trøndelag finner vi gjennomsnittlige verdier.

Ser vi kun på andelen som har et dårlig inntrykk, finner vi de høyeste tallene for Vestfinnmark, Rogaland, Agder og Oslo med rundt 25-30%. For flere av nabodistriktene til Oslo finner vi blant de laveste tallene i hele landet. Det gjelder Asker og Bærum, Follo og Romerike, der bare rundt 10% har et dårlig inntrykk av politiets innsats mot narkotika.

Igjen finner vi at de som har vært i kontakt med politiet har et mer positivt inntrykk enn de som ikke har hatt kontakt. Av øvrige bakgrunns-tall går det fram at unge under 30 år og opptil 45 år har et klart dårligere inntrykk enn eldre aldersgrupper. Vi ser også tendenser til dårligere inntrykk blant personer med høy enn med lav utdanning. Vi finner ingen klar storbyeffekt i tallene.

8.5 Tilgjengelighet ved akutt behov for hjelp

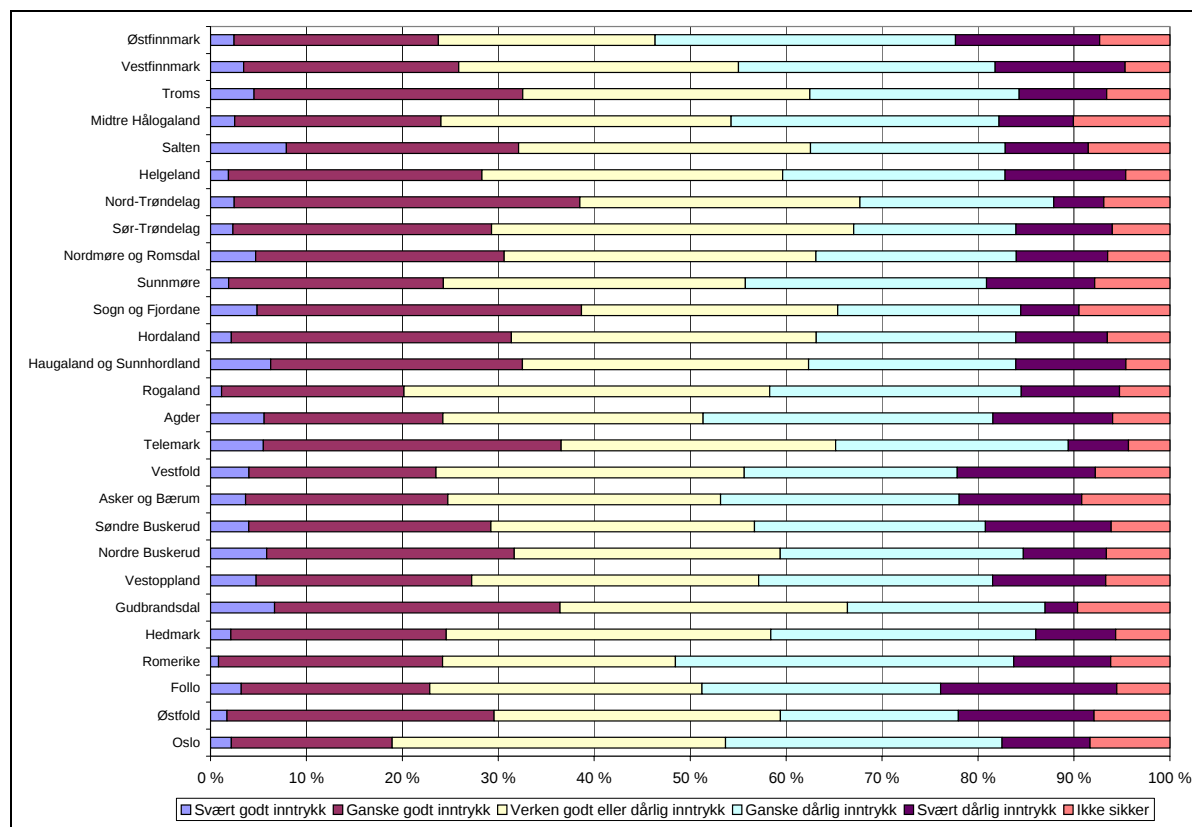
Figur 22 Befolkningens inntrykk av politiets tilgjengelighet ved akutt behov for hjelp eller kontakt. Prosent. n=200 pr distrikt

Igjen ser vi de beste tallene for Gudbrandsdal og Nord-Trøndelag. Lavest andel som har et godt inntrykk finner vi for Agder og Vestfinnmark.

Andelen som har et dårlig inntrykk ligger på 15% i Gudbrandsdal og Nord-Trøndelag, som er lavest i landet. Tilsvarende andel i Oslo ligger også lavt (18%). I motsatt ende finner vi tre politidistrikter i Nord-Norge, der andelen som har et dårlig inntrykk ligger på 40-50% (Østfinnmark, Vestfinnmark og Midtre Hålogaland). De høyeste andelenene i Sør-Norge ligger rundt 35% i seks politidistrikter (Østfold, Follo, Hedmark, Vestoppland, Agder og Sunnmøre).

Av bakgrunnstallene ser vi at brukerne av politiet denne gangen har et dårligere inntrykk enn ikke-brukerne. Av øvrige bakgrunnstall ser vi relativt høye andeler som har et dårlig inntrykk i de minste kommunene.

8.6 Informasjon til publikum

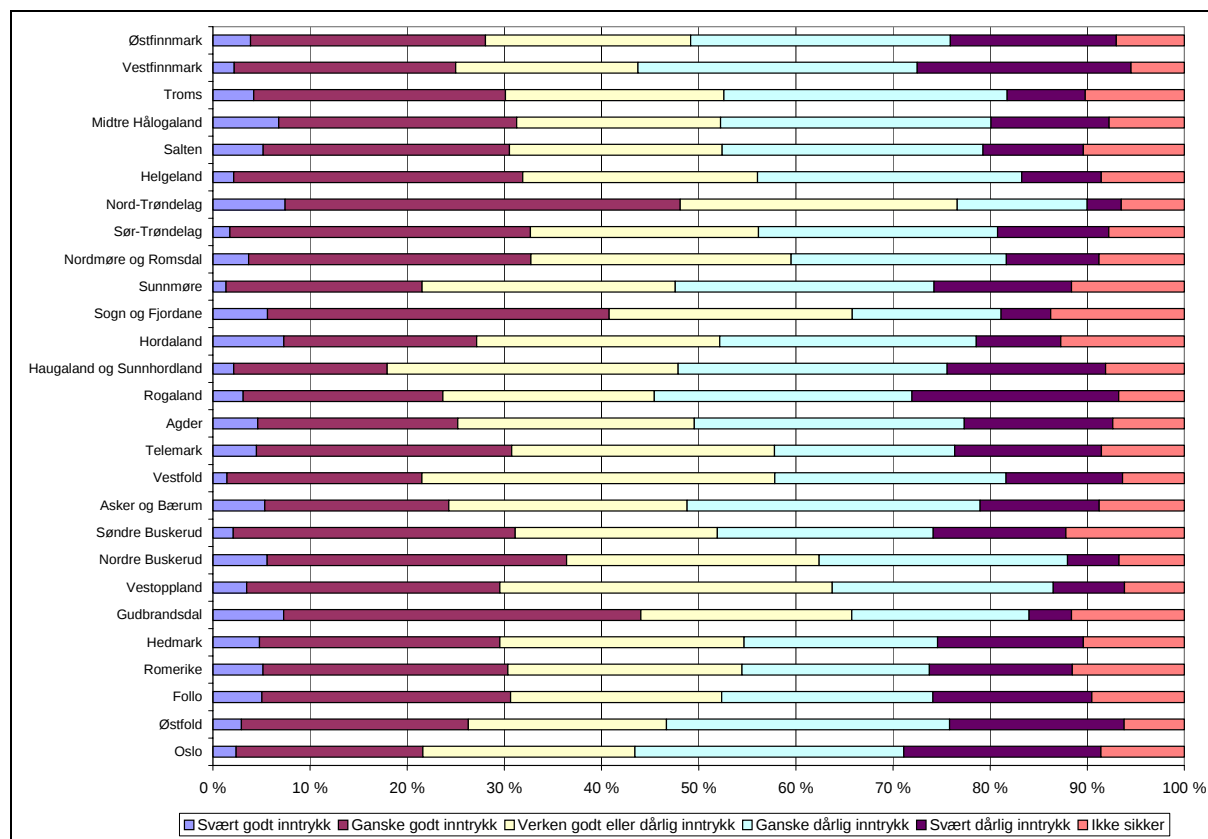

Figur 23 Befolkningens inntrykk av politiets informasjon til publikum. Prosent. n=200 pr distrikt

På dette området er det som gjennomsnitt for landet en større andel blant publikum som har et dårlig inntrykk av politiets innsats enn som har et godt inntrykk. Det er tilfelle i 17 av landets 27 politidistrikter, herunder bl.a. alle politidistrikter på Østlandet og Sørlandet med unntak for Gudbrandsdal og Telemark. De fleste eksempler på motsatt situasjon finner vi på Vestlandet og i Midt-Norge.

Igjen ser vi at de som har hatt kontakt med politiet flere ganger de siste to årene har et litt bedre inntrykk enn de som ikke har hatt kontakt. Vi ser også at de yngste og de med lengst utdanning er blant de mest kritiske.

8.7 Håndtering av hverdagskriminalitet

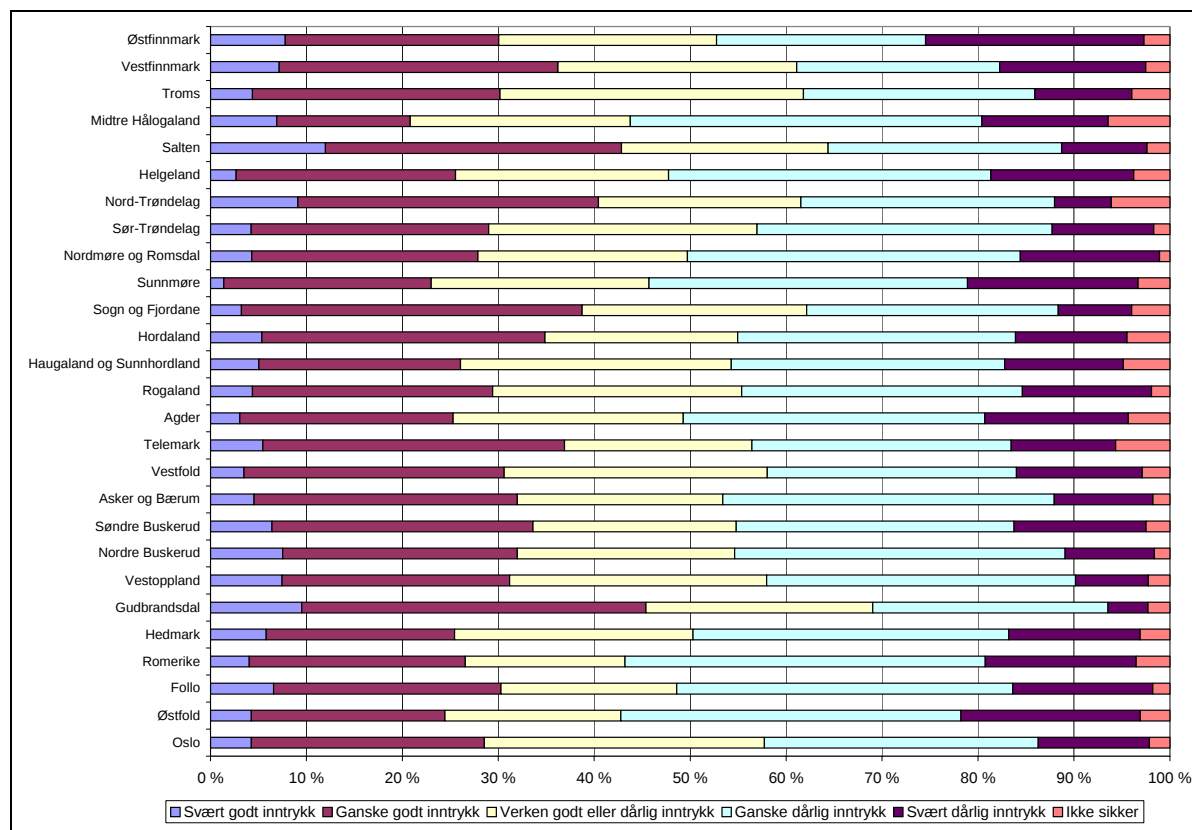
Figur 24 Befolkningens inntrykk av politiets håndtering av hverdagskriminalitet som innbrudd, sykkeltyveri, skadeverk, uro/bråk osv. Prosent. n=200 pr distrikt

Også på dette området er det flere som har et dårlig enn godt inntrykk i tallene for hele landet. Tilsvarende er tilfelle i 22 av landets 27 politidistrikter, alle unntatt Gudbrandsdal, Nordre Buskerud, Vestoppland, Sogn og Fjordane og Nordmøre og Romsdal.

Tre distrikter skiller seg ut med relativt høye andeler som har et godt inntrykk. Det gjelder Gudbrandsdal, Sogn og Fjordane og Nord-Trøndelag dvs. distrikter som også ligger godt an på en rekke andre områder.

Av bakgrunnstallene ser vi at personer som har hatt kontakt med politiet har et dårligere inntrykk enn de som ikke har hatt kontakt. Vi ser også at menn og personer med høy utdanning er blant de mest kritiske. Det er også tydelig at innbyggerne i landets store og sentrale kommuner har et dårligere inntrykk enn innbyggerne små og lite sentrale kommuner.

8.8 Politiets synlighet

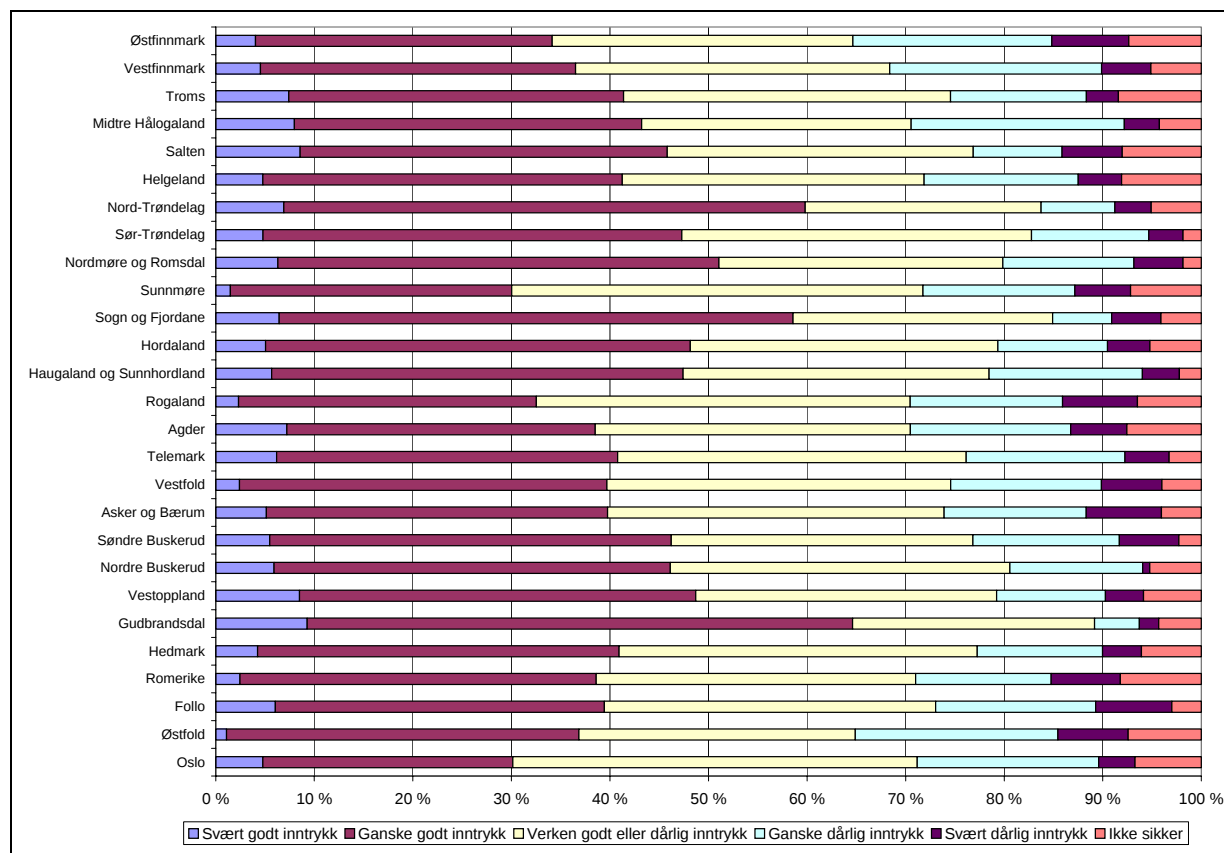

Figur 25 Befolkningens inntrykk av politiets synlighet der folk ferdes.
Prosent. n=200 pr distrikt

Også på dette området er det en større andel av innbyggerne som har et dårlig inntrykk enn som har et godt inntrykk i tallene for hele landet. Det er også tilfelle i 22 politidistrikter, alle unntatt Gudbrandsdal, Sogn og Fjordane, Nord-Trøndelag, Salten og Vestfinnmark. De mest positive tallene finner vi i Gudbrandsdal politidistrikt.

I bakgrunnstallene finner vi liten forskjell i inntrykkene avhengig av kontaktmønster mot politiet. Inntrykkene er også stort sett de samme avhengig av både kjønn, alder og utdanning.

8.9 Samlet evne til å skape trygghet for innbyggerne

Figur 26 Befolkningens inntrykk av politiets samlede evne til å skape trygghet for innbyggerne. Prosent. n=200 pr distrikt

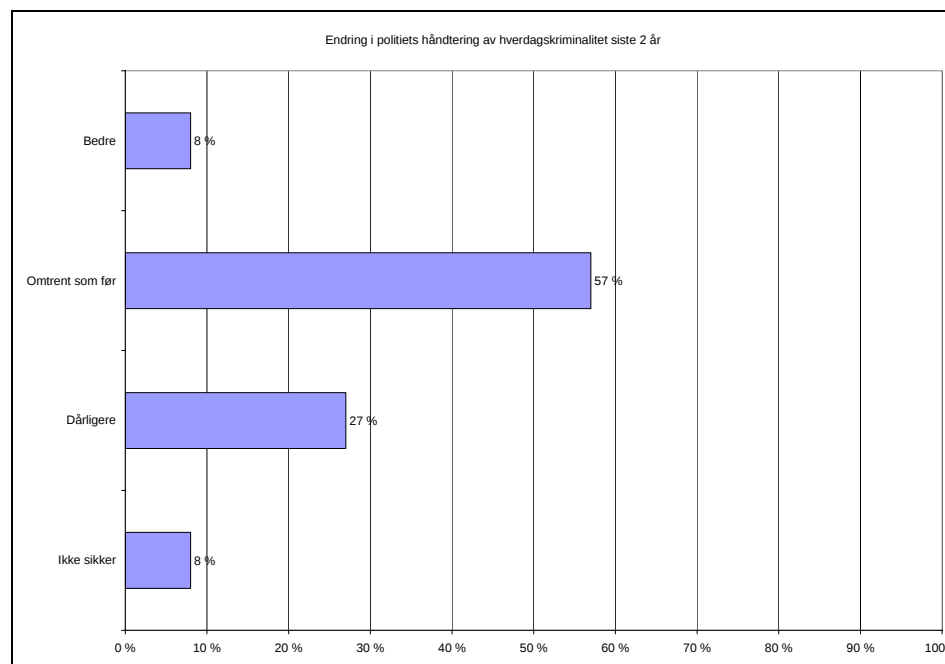
Publikums inntrykk av politiets samlede evne til å skape trygghet for innbyggerne er som det framgår ganske forskjellig mellom politidistriktene. Igjen er det innbyggerne i Gudbrandsdal, Sogn og Fjordane og Nord-Trøndelag som har det beste inntrykket. I motsatt ende finner vi Oslo og Sunnmøre politidistrikt. Vi ser også relativt lave tall for Rogaland.

Av bakgrunnstallene ser vi bl.a. klare forskjeller etter kommunestørrelse. Andelen av innbyggerne som har et godt inntrykk er markert høyere i kommuner under 5.000 innbyggere enn i større kommuner. Vi finner også at menn har et dårligere inntrykk enn kvinner.

9

Endring i politiets håndtering av hverdagskriminalitet

Alle respondenter ble stilt følgende spørsmål: *Har du inntrykk av at det lokale politiets håndtering av hverdagskriminalitet (som innbrudd, sykkeltyveri, skadeverk, uro/bråk) har blitt bedre eller dårligere de to siste årene, eller er det omtrent som før?*

Figur 27 Befolkningens inntrykk av utviklingen i det lokale politiets håndtering av hverdagskriminalitet. Prosent. n=5400

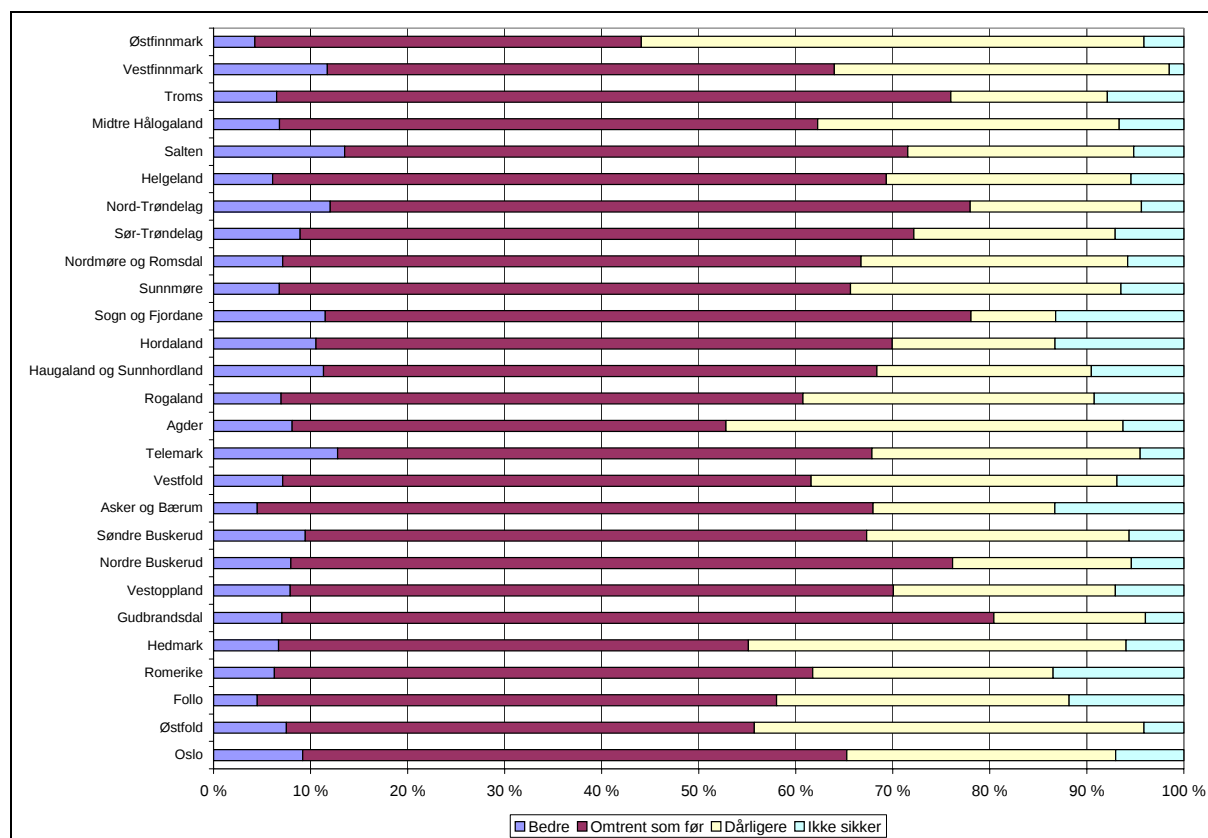
Politiets håndtering av hverdagskriminalitet er ett av de områdene hvor innbyggerne har det dårligste inntrykket av politiets aktivitet, jf. kap. 8.1.

Som det framgår av figuren ovenfor er det svært få (8%) som mener at politiets håndtering av hverdagskriminalitet har blitt bedre de siste to årene. Over en fjerdedel av befolkningen (27%) har inntrykk av at det har gått motsatt vei.

Av distriktstallene går det fram at samme mønster gjør seg gjeldende i alle landets politidistrikter med unntak for Sogn og Fjordane, jf. figuren nedenfor. I Sogn og Fjordane er det altså flere som har inntrykk av politiets håndtering har blitt bedre enn dårligere. Både i Sogn og Fjordane og de fleste andre politidistrikter er det en stor majoritet som ikke legger merke til noen forandring. Fire distrikter skiller seg ut med sterkt kritiske tall, hhv. Østfinnmark, Agder, Østfold og Hedmark. I disse distriktene mener fra 40 til over 50% av innbyggerne at politiets

håndtering av hverdagskriminalitet har blitt dårligere de siste årene. Tallene for Oslo ligger på landsgjennomsnittet.

Av øvrige bakgrunnstall går det fram at menn er mer kritiske til utviklingen enn kvinner. Vi ser også at godt voksne og eldre er mer kritiske enn de yngste. Personer med lang utdanning er også mer kritiske til utviklingen enn personer med kort utdanning.

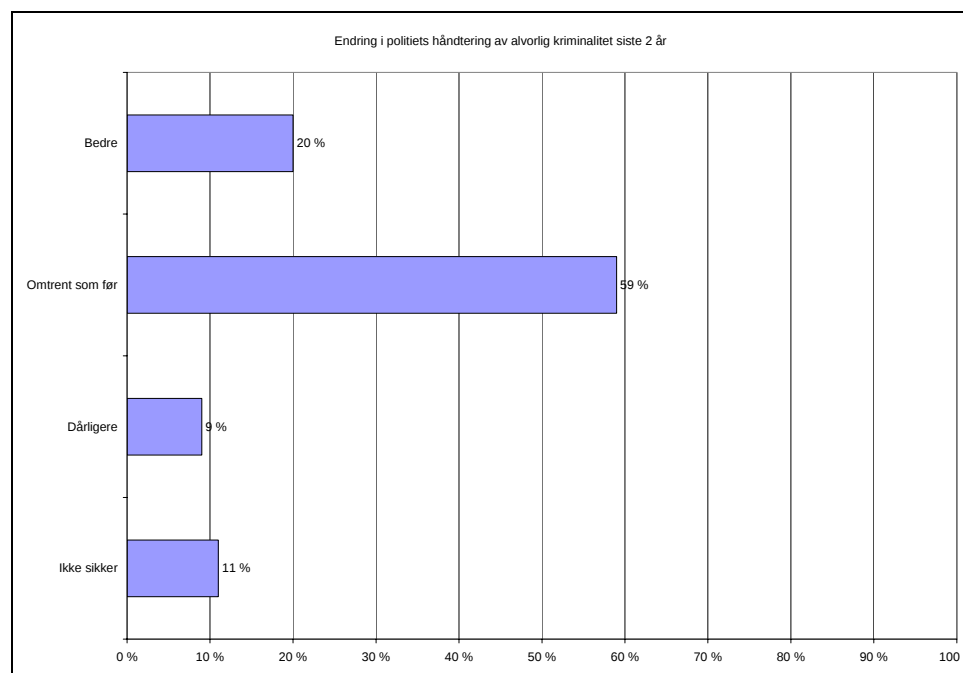
Figur 28

Befolkningens inntrykk av utviklingen i det lokale politiets håndtering av hverdagskriminalitet. Prosent. n=200 pr distrikt

10

Endring i politiets håndtering av alvorlig kriminalitet

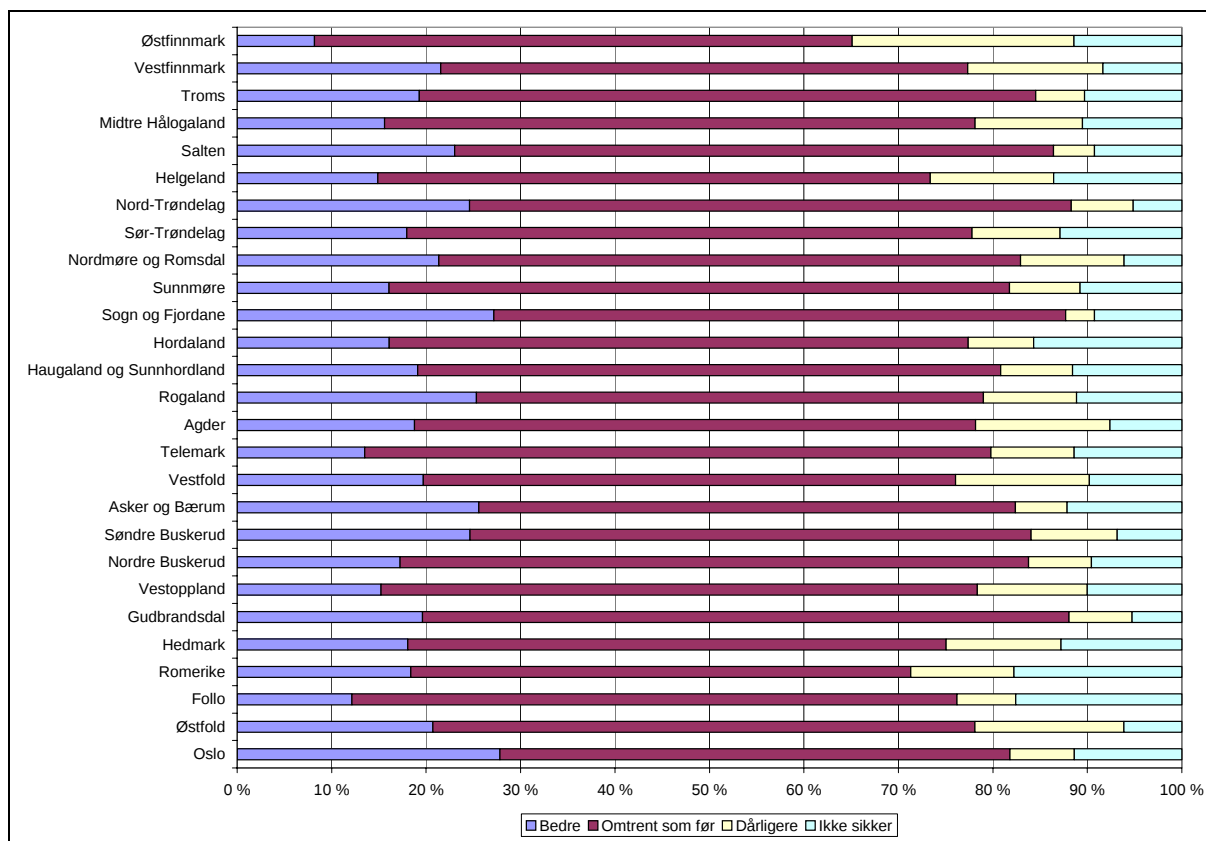
Følgende spørsmål er stilt: *Har du inntrykk av at det lokale politiets håndtering av alvorlig kriminalitet (som ran og vold) har blitt bedre eller dårligere de to siste årene, eller er det omtrent som før?* Svarene viser at publikum har et bedre inntrykk av utviklingen når det gjelder håndtering av alvorlig kriminalitet enn av hverdagskriminalitet.

Figur 29 Befolkningens inntrykk av utviklingen i det lokale politiets håndtering av alvorlig kriminalitet som ran og vold. Prosent. n=5400

Som det framgår mener 20% av befolkningen at utviklingen har gått i retning av det bedre, nær 60% merker liten forandring, mens i underkant av 10% mener utviklingen har gått i negativ retning. De mest positive distriktstallene finner vi i store og sentrale politidistrikter som Oslo og Asker og Bærum, men vi finner også høye tall i retning av det bedre i Sogn og Fjordane og Nord-Trøndelag. Østfinnmark er det eneste politidistriktet hvor det er flere innbyggere som har inntrykk av at politiets håndtering har blitt dårligere enn bedre.

I øvrige bakgrunnstall finner vi kun ett nevneverdig utslag av betydning. Blant innbyggerne i store kommuner og særlig landets storbykommuner er det en større andel som har et positivt bilde av utviklingen enn i småkommunene.

Figur 30

Befolkningens inntrykk av utviklingen i det lokale politiets håndtering av alvorlig kriminalitet som ran og vold. Prosent. n=200 pr. distrikt

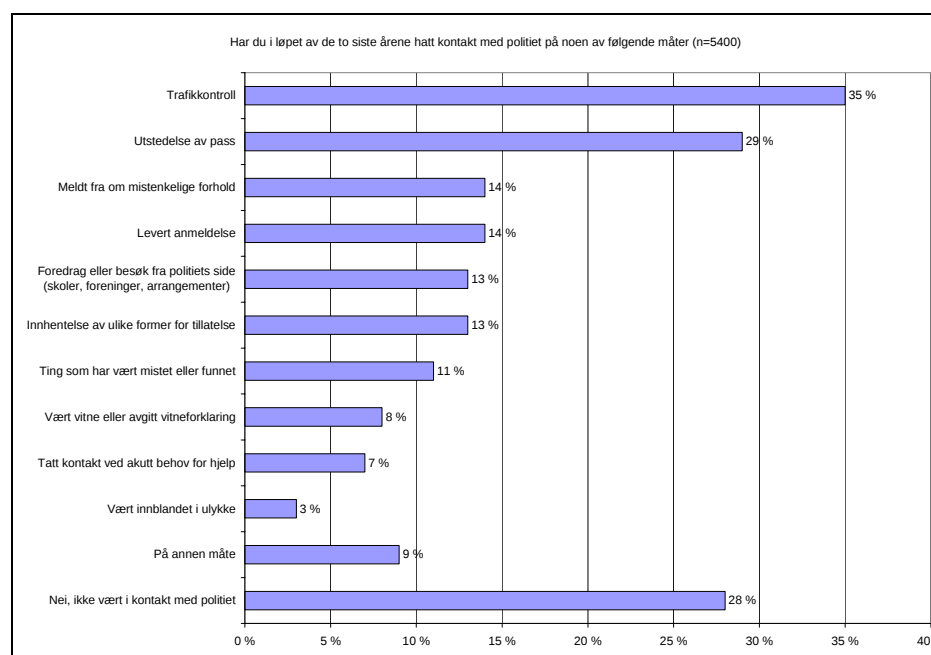
11

Kontaktmønster mot politiet

I undersøkelsen er alle spurt om de i løpet av de to siste årene har vært i kontakt med politiet i ulike konkrete sammenhenger. De er spurt om ti forskjellige brukerrelasjoner. Som det framgår nedenfor oppgir hele 72% av befolkningen at de har hatt kontakt med politiet i perioden. Det betyr i praksis at politiet har en meget stor kontaktflate mot befolkningen, antakelig større en mange andre offentlige etater.

Som det framgår er det først og fremst trafikkcontroller og utstedelse av pass som medfører de største kontaktflatene mot publikum. Betydelige andeler av befolkningen har også vært i kontakt med politiet i andre sammenhenger, både i forbindelse med sivile saker, forebyggende arbeid og kriminalitet.

Bakgrunnstallene gir mulighet for å studere sammensetningen av de ulike brukersegmentene nærmere etter kjønn, alder, utdanning osv. En rask gjennomgang tyder på at de fleste brukergrupper er bredt sammensatt, med unntak for at for eksempel unge og personer i store barnefamilier har vært hyppigere i kontakt med politiet i forbindelse med forebyggende aktivitet enn eldre og enslige. Av tallene går det også fram at eldre over 60 år, enslige og personer med lav utdanning har minst kontaktflate mot politiet.

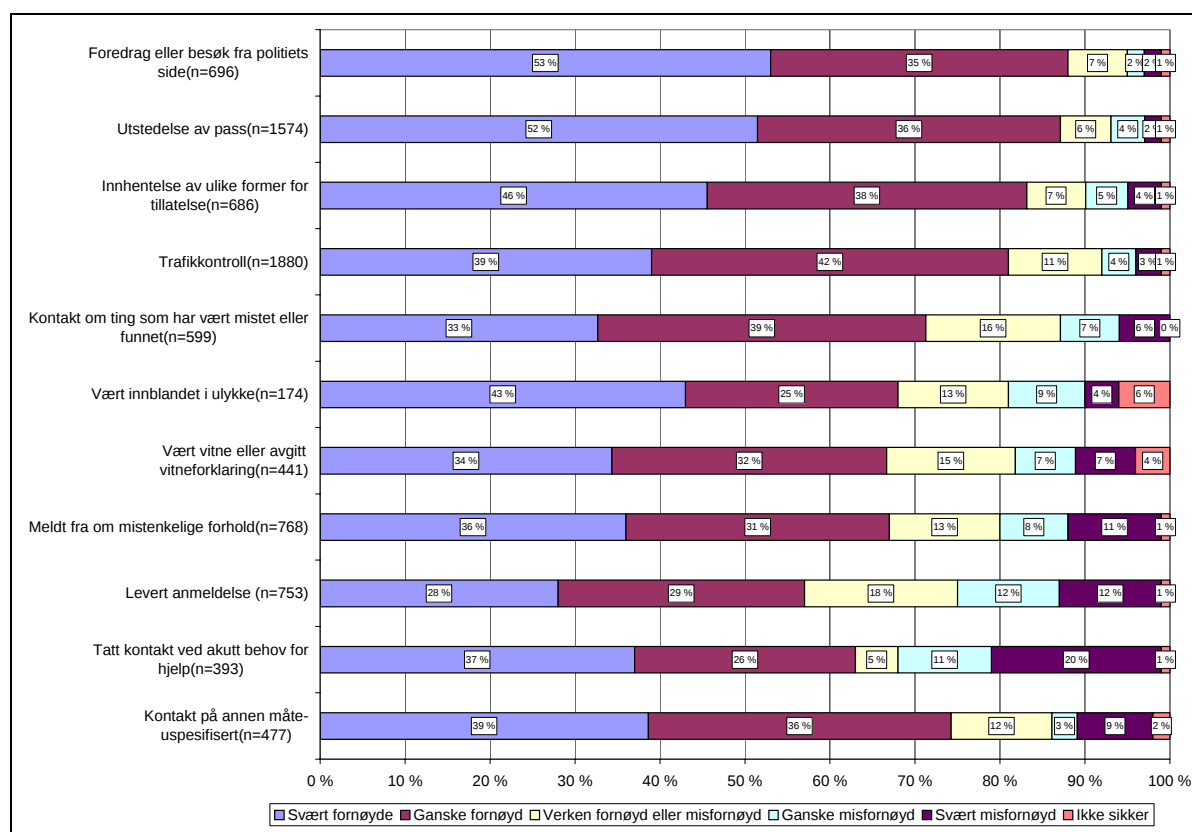

Figur 31

Andel av befolkningens som har hatt kontakt med politiet de siste to årene. Prosent. n=5400

12 Brukernes tilfredshet på 10 ulike områder

Alle som i undersøkelsen oppga at de hadde vært i kontakt med politiet i løpet av de to siste årene ble spurt om tilfredshet med relasjonen. Som følge av publikums brede kontaktflate mot politiet har vi undersøkelsen meget solide nasjonale tall for brukertilfredshet. Utvalgene varierer fra 174 personer som har vært i kontakt med politiet i forbindelse med en ulykke til 1880 personer som har hatt kontakt ved trafikkontroll. Resultatene er ikke nedbrytbare på de enkelte politidistrikter som følge av at brukergruppenes fordeling på distriktene blir for små.

Figur 32 Brukernes tilfredshet med kontakt med politiet i ulike sammenhenger. Prosent.

En viktig konklusjon er at en majoritet innenfor samtlige aktuelle brukergrupper er fornøyd med sin kontakt med politiet. Det ser ut til at brukerne har et gjennomgående bedre inntrykk av politiet enn ikke-brukerne, jf. kap. 8.

Ser vi nærmere på tallene, er det likevel relativt store forskjeller i brukertilfredshet på ulike områder. De forskjellige tjenestoområdene kan deles i tre grupper:

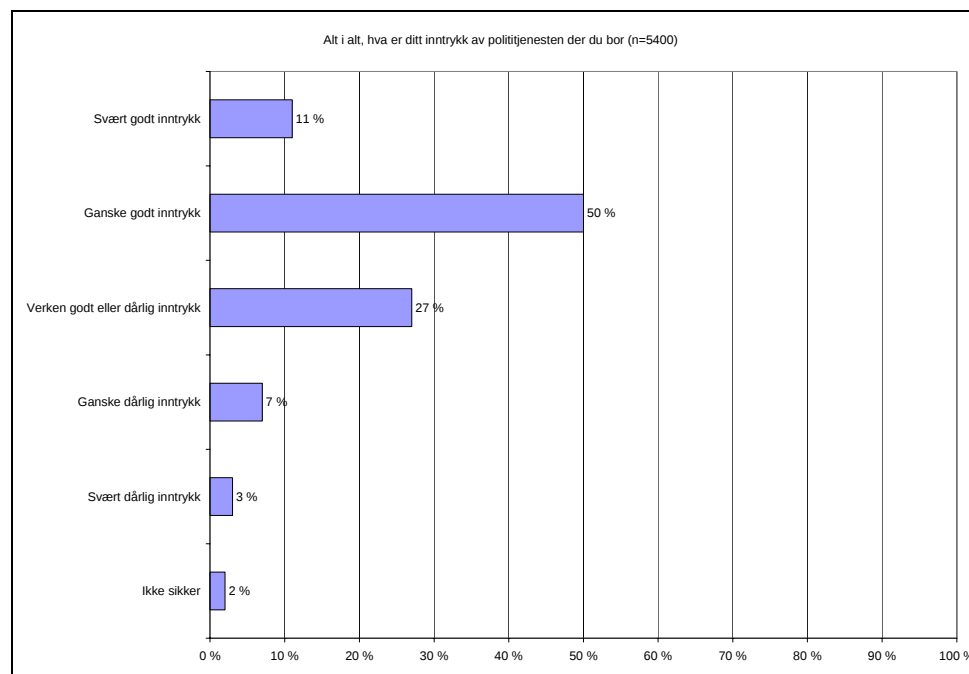
- (1) Områder der en majoritet av brukerne på over 80% er fornøye og under 10% er misfornøye: Her finner vi forebyggende aktivitet som foredrag og besøk fra politiets side, utstedelse av pass og innhenting av ulike former for tillatelser.
- (2) Områder der mellom 60-80% av brukerne er fornøye og mellom 10-20% er misfornøye: Her finner vi brukere som har kontaktet politiet om ting som er mistet eller funnet, vært innblandet i ulykke og vært vitne eller avgitt vitneforklaring
- (3) Områder der rundt 60% av brukerne er fornøye og mellom 20-30% er misfornøye: Her finner brukere som har meldt fra til politiet om mistenkelige forhold, levert anmeldelse og tatt kontakt ved akutt behov for hjelp.

Vurdert ut fra disse tallene har politiet flest fornøye brukere på sivile og forebyggende aktiviteter, flest misfornøye brukere når det gjelder håndtering av meldinger om mistenkelige forhold, oppfølging av konkrete anmeldelser og tilgjengelighet ved akutt behov for hjelp. At mellom 20 og 30% av brukerne er misfornøye med politiet på de nevnte områdene er et klart signal om hvor de viktigste forbedringsområdene finnes sett fra brukernes side. Spesielt alvorlig er det kanskje at 3 av 10 brukere som har hatt akutt behov for hjelp eller kontakt med politiet ikke er fornøye.

Som nevnt har vi ikke grunnlag for å bryte tallene ned på de enkelte politidistrikter. Tallene for landsdelene tyder på at det samme hovedbilde gjør seg gjeldene i alle deler av landet. Av øvrige bakgrunnstall går det fram at eldre som oftest er mer fornøye med politiet enn yngre brukergrupper. Vi finner også at brukere i småkommuner gjennomgående er mer fornøye med politiets innsats enn brukere i store og sentrale kommuner.

13 Samlet inntrykk av polititjenesten

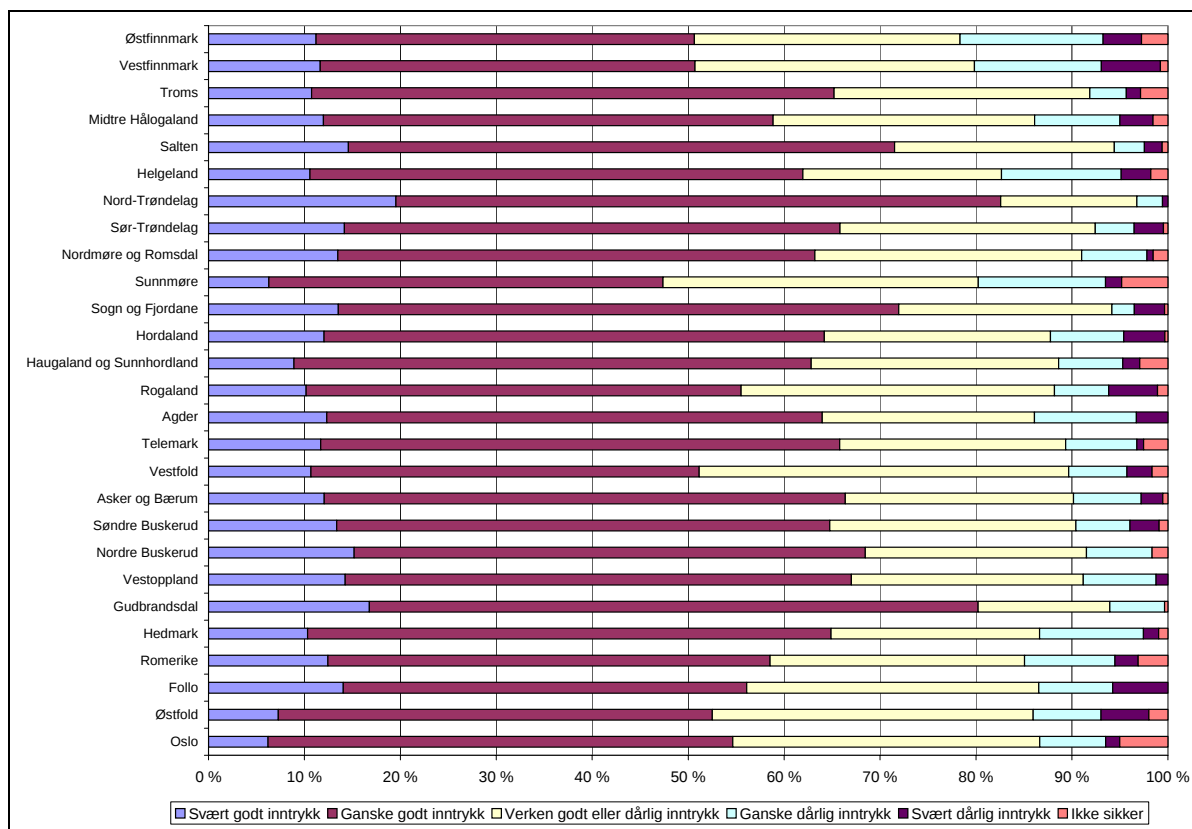
Alle respondenter ble spurt om samlet totalinntrykk av polititjenesten der de bor. Svarene viser at rundt 60% har et godt inntrykk, mens under 10% har et dårlig inntrykk.

Figur 33 Publikums samlede inntrykk av polititjenesten der de bor.
Prosent. n=5400

Figuren nedenfor tyder på ganske store distriktsvise variasjoner i samlet inntrykk av polititjenesten. De beste tallene ser vi som ventet for Gudbrandsdal, Sogn og Fjordane og Nord-Trøndelag, med sistnevnte distrikt som "vinner". De dårligste resultatene finner vi for Sunnmøre, Østfinnmark, Vestfinnmark og Vestfold. Tallene for Oslo ligger lavere enn landsgjennomsnittet.

Av øvrige bakgrunnstall går det fram at totalinntrykket blir bedre med økende alder. Etter utdanning er det klare utslag i retning av et dårligere totalinntrykk med økende utdanningsnivå.

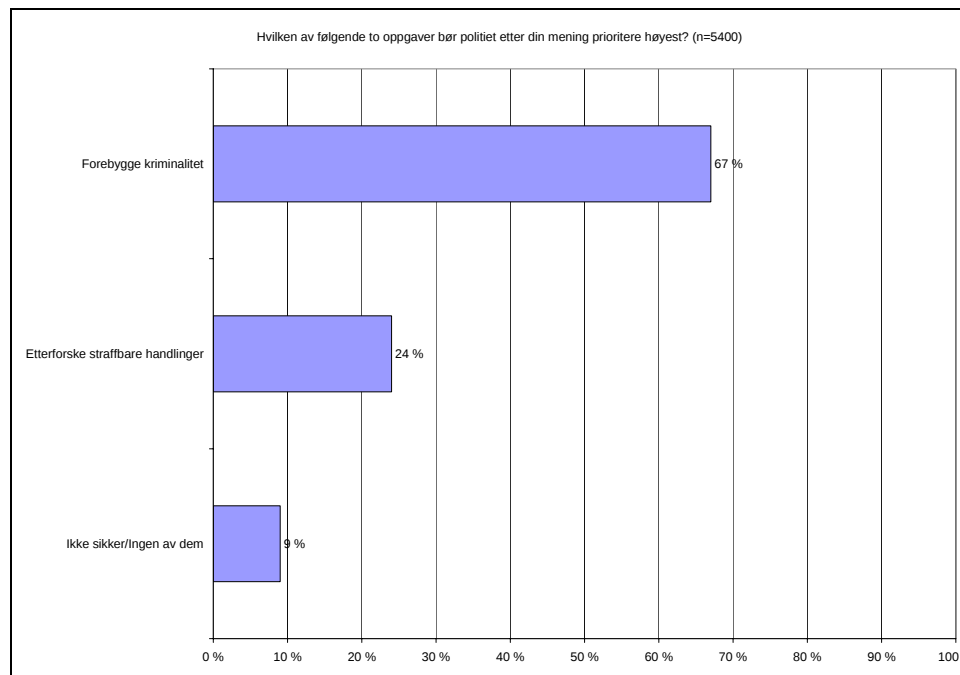

Figur 34

Publikums samlede inntrykk av polititjenesten der de bor.
Prosent. n=200 pr. distrikt

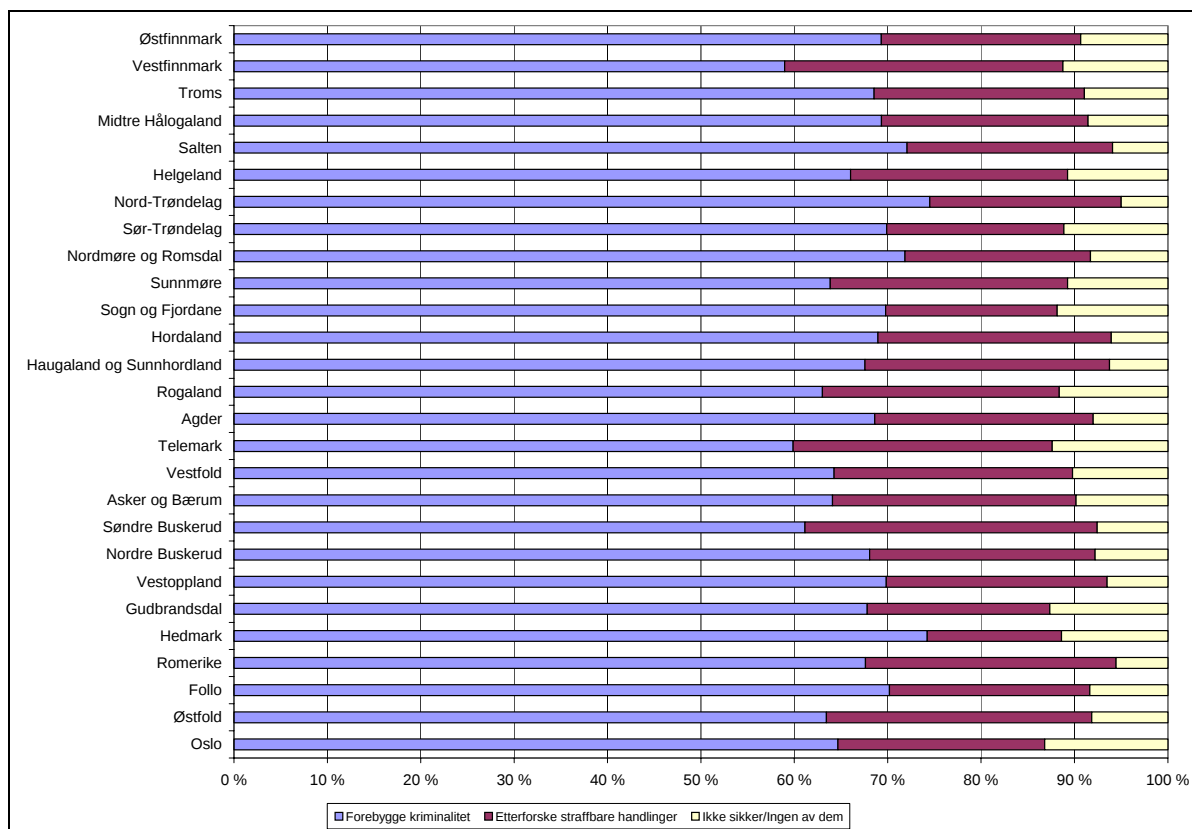
14 Synspunkter på prioritering

I undersøkelsen ble det stilt følgende spørsmål om prioritering: *Hvilken av følgende to oppgaver bør politiet etter din mening prioritere høyest – forebyggende aktivitet eller etterforske straffbare handlinger?* Til spørsmålet kan det innvendes at etterforskning av straffbare handlinger kan oppfattes å ha forebyggende formål og effekter. Spørsmålet måler likevel en prioritering mellom arbeid rettet mot å forhindre at det skjer kriminelle handlinger og arbeid etter at kriminalitet er begått.

Figur 35 Publikums prioritering mellom forebyggende arbeid og etterforskning av straffbare handlinger. Prosent. n=5400

En klar majoritet på to tredjedeler av befolkningen mener politiet bør prioritere forebyggende arbeid framfor etterforskning av oppstått kriminalitet. I disse tallene ligger et klart signal om at innbyggerne ønsker at politiet skal prioritere forebyggende virksomhet. Av bakgrunnstallene går det fram at store befolkningsgrupper i alle landets politidistrikter tenker på en slik måte om politiets prioriteringer.

Figur 36

Publikums prioritering mellom forebyggende arbeid og etterforskning av straffbare handlinger.
Prosent. n=200 pr. distrikt